

ONZE
VOGELS

53^E JAARGANG N^O 4, APRIL 1992

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

De

se

EEN SPECH

De ongeveer 18-20 cm metende **Grijze Specht**, **Dendropicos goertae**, ook wel in plaats van Dendropicos, **Mesopicos** genoemd, lijkt veel op de wat grotere in Oost Europa en Azië voorkomende grijskopspecht, *Picus canus*. Bij de laatste is het voorhoofd rood en niet zo zeer de kruin, en hebben ze een dunne zwarte baardstreep en een groengeelkleurige stuitbevedering.

De grijze specht komt voor in acht rassen, namelijk **königi**, **goertae**, **agmen**, **centralis**, **orelites**, **abessinicus**, **spodocephalus** en **rhodeogaster**, van Mali tot Soedan en Ethiopië, van Senegal tot Nigeria, van Kameroen tot Kenia en in Zaire en Tanzania; kortom in een heel groot deel van Afrika, met uitzondering van het zuiden.

Ik vertel u niets nieuws wanneer ik zeg dat spechten in het algemeen zeer bekende vogels zijn. Alleen al bij het horen van de naam zie je ook direct de relatie specht-boom voor je en herinner je ongetwijfeld ooit enige roffels te hebben gehoord.

Klimvoeten hebben ze, net als parkieten, met twee tenen naar voren en twee tenen naar achteren. Aan de relatief zware tenen zitten klauwachtige nagels waardoor de vogels voldoende grip hebben om zich aan de boomstam te klampen en ze bijgevolg gemakkelijk tegen en rond die stam kunnen 'lopen'. Nestelen doen ze in zelf uitgehakte holten en tijdens dat hakwerk rusten ze met de staart, die relatief stijf en stug is, tegen de stam. Ze zitten dan stevig genoeg om zeer snelle hamerende bewegingen met de kop te maken. En dat dat snel gaat hoor je dan aan de roffel; 12-15 slagen of meer per seconde. Spechten hebben zich dus geheel aangepast aan hun levenswijze in de bo-

TENROFFEL

men waaruit ze bovendien, ook weer door hameren en met behulp van hun lange tong, een belangrijk deel van hun voedsel weten te peuteren. Daarbij leggen ze vaak de boorgaten van houtinsecten bloot. Ze hebben een ingewikkeld tongapparaat. De punt van de tong is voorzien van zogenaamde borstels en de tong is meestal ook wat kleverig waardoor insecten, larven en mieren daar gemakkelijk aan blijven plakken. Er zijn ook zogenaamde grondspechten en die hebben een meer lepelvormige tong waarmee ze o.a. mieren oplepelen. Daarnaast zijn er ook nog enkele soorten zogenaamde sapspechten die hun snavel in zelf geboorde gaten steken en soms urenlang achtereen het sap van die boom drinken. Op het zoete nat afkomende insecten worden gelijktijdig opgepeuzeld.

De mannetjes van de grijze specht hebben een fraai rode kruin, de vrou-

tjes zijn op de kop grijs van kleur. In de holte, op wat snippers en spaanders, worden 2 tot 4 witte eieren gelegd die gedurende ongeveer 14 dagen worden bebroed. Zowel het uithakken van de nestholte als het broeden wordt door beide oudervogels gedaan.

De heer **J.Penders** uit **Hoensbroek**, zond op Vogel'92 in Breda, voor de eerste maal een eigen kweek grijze specht in en terecht werd die inzending beloond met de NBvV oorkonde. Trouwens, ook het oordeel van de keurmeesters was positief, 92+ en daarmee ook hoofdgroepkampioen. Inderdaad een schitterende bekroning.

Penders houdt zijn spechten in een gezelschapsvolière van 2 meter lang, 2 meter breed en 2 meter hoog met een aansluitend te verwarmen binnenvolière van 4 x 1 x 2 meter. De

buitenvlucht is beplant met taxus, bruidsluier en klimop en er staat een 2 meter hoge uitgeholde boomstam in met een diameter van ongeveer 20 cm. In de volière zijn tevens een koppel zwartkop fimalies en een koppel goudkopspreeuwen gehuisvest en ook deze twee paren hebben gebroed. Alleen van de goudkoppen heeft hij 5 jongen verkregen, van de zwartkoppen niets. Dit even tussendoor, want uiteindelijk gaat dit artikel over de ervaringen met de grijze spechten. Welnu, beide vogels hebben in de boomstam een holte uitgehakt van 58 cm diep, middellijn ongeveer 11 cm en de doorsnede van het invleggat bedroeg 8 cm. In 1990 had dat paar ook al in die holte gebroed en 2 jongen grootgebracht. Die zijn toen niet geringd kunnen worden, gewoon omdat Penders ze er niet uit kon halen. In 1991 heeft hij toen aan de achterkant van de stam, onder de voorkant verstaan we die kant waar zich het invleggat bevindt, na wat uitmeten een luikje gezaagd. Dat luikje geeft hem direct toegang tot de nestholte. Op 4 april 1991 was er dat jaar het eerste ei en het werd uiteindelijk een legsel van drie. De eieren waren wit van schaal kleur en wat kleiner dan het ei van een merel. Slechts één ei bleek bevrucht te zijn en na 14 dagen broeden is dat ene jong dan ook geboren. De huidskleur was roze met nauwelijks of geen donsveertjes op het lijf. Beide oudervogels voorzagen het jong van voldoende voedsel en dat groeide dan ook gestadig op. Toen hij, want dat het een manntje was kon Penders al na 14 dagen vaststellen; het rode petje tekende zich toen al wat af, 28 dagen oud was vloog hij uit en werd toen nog gedurende een dertigtal dagen door beide oudervogels gevoerd. Deze keer kon er wel geringd worden en wel op de vierde levensdag en de ringmaat bedroeg 4 mm. Bij het uitvliegen zijn de jongen al nagenoeg helemaal op kleur.

Het volgende voedsel werd aan deze vogels voorgeschoteld: Bogena universeel, meelwormen, Cédé lorivoer en alle soorten fruit. Tijdens de

broedperiode is dat basisvoer aangevuld met mierenpoppen, buffalowormpjes, pinky's en wasmotten.

Het is een lust voor het oog om de drie uitstekend ontwikkelde jongen, allemaal mannetjes overigens, actief in de voliëre bezig te zien. Tenslotte merkt de heer Penders nog op dat de grijze specht niet zo'n aanhoudende roffelaar is. Misschien komt dat ook wel omdat ze in de voliëre hun voedsel op een veel gemakkelijker manier kunnen vergaren dan daarbuiten.

Tot slot nog een korte beschrijving van een eveneens hierbij afgebeelde spechtenssoort, ook al van Afrikaanse afkomst. Het betreft de **Grof gevlechte specht, *Campethera nivosa***, welke in het westelijke gedeelte van Afrika in een vijftal rassen domicilie heeft. Deze soort is ongeveer 15-16 cm groot en ze leven voornamelijk in de hooglanden tot zo'n 1500 meter. Hun voedsel bestaat uit termieten en de broedhoiten worden uitgehakt in termietenheuvels. Beide oudervogels bebroeden het uit gemiddeld twee eieren bestaande legsel en ze doen daar ongeveer 15 dagen over.

Onderschriften litho's:

- 1) Grijze specht
- 2) Jonge grijze specht 24 dagen oud. Let op de weke en nogopgezette snavelhoek
- 3) De grof gevlechte specht.

Vogelhandel Clé

Tel. 0932-14222487 Morkhovenseweg 9
0932-14261967 2200 Noorderwijk-Herentals
België

In- en verkoop diverse vogels tegen goede prijzen.
Kanaries, alle kleuren als ook postuur.
Steeds verschillende importsoorten voorraadig.

Animal Trading Company

A.T.C b.v

Import

Export

Groothandel in bijzondere
exotische vogels, kromsnavels
en wilde duiven.

Openingstijden:
zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur
maandag t/m vrijdag 9.00 tot 17.00 uur

Puccinihof 699-5049 GZ Tilburg
Tel. 013-560436-Fax 013-554253-Telex 52665 Tilvo nl.

Bamboepapegaaiamadine

Met deze wil ik mijn ervaringen met de kweek van de Bamboepapegaaiamadine (Erythrura hyperythra) weergeven in een andere visie dan het kweekverslag dat in "Onze Vogels" verschenen is in het maartnummer 1990.

Over het verspreidingsgebied en de beschrijving ga ik in dit artikel niet uitwiden, daar dit in vorig artikel al gesteld is. Graag wil ik met dit verslag aantonen, dat iedere vogelliefhebber een andere huisvestings-voedings- en kweekmethode kan hebben en zo tot ook mooie resultaten kan komen. Daar ik al een aantal jaren driekleur- en roodkoppapegaaiamadines gekweekt had, wou ik het eens proberen met de bamboe, welke ik voor het eerst gezien had in het Turfschip te Breda. De aanschaf zou niet gemakkelijk worden. Iedere week bezocht ik een tentoonstelling, maar niemand kon mij helpen. Het toeval wilde dat ik in de maand juli twee paartjes kon aanschaffen op een vogelmarkt in Gent, duizend frank (\pm 50 gulden) per stuk. De vogels waren nog zeer jong en moesten hun eerste ruiperiode nog doormaken. Toch kon ik al zien dat het 2 mannen en 2 poppen waren. De mannen hadden een intensievere bruine borstkleur, de kleur op de kop was bij de poppen groen en bij de mannen lag er al een blauwe schijn op de kop, die volledig wordt wanneer ze op kleur zijn. Ze werden gehuisvest in een broedkooi van 80x40x30 cm waar ze alle vier goed door de rui kwamen. De eerste maand wa-

ren ze zeer schuw, wat nadien verbeterde. De heer H. Vogel voederde ook paddy bij de exotenmengeling, wat mijn inziens slecht is, en zo vlug mogelijk moet overgeschakeld worden. De bamboepapegaaiamadine eet in zijn land van herkomst ook rijst "Maar dan in zachte toestand". In plaats van paddy wordt extra kanariezaad (platzaad) aan de mengeling toegevoegd, wat nu nog altijd hun liefkoosde zaad is. Het eivoer dat ik samenstelde werd van in den beginne zeer graag gegeten. Samenstelling: 8 beschuiten, 2 volledige eieren, 1 koffielepel druivensuiker (glucose) en 1 soeplepel vitaminepreparaat (proteinum neutraal). Gekiemde zaden worden ook zeer graag opgenomen. De samenstelling van het gekiemde zaad kwam ik van een bevriende vogelliefhebber. Hij gebruikte hoofdzakelijk exotenmengeling aangevuld met een weinig zuiveringsmengeling voor duiven, wildzaad en mungobonen die zeer goed kiemen en zeer voedzaam zijn. De gebruikte exotenmengeling mag om te kiemen geen lijnzaad bevatten omdat dit niet kiemt en bovendien zeer kleverig is. Werkwijze: Het zaad wordt in een zeef gedaan en onder water gezet. Het wordt zoveel mogelijk gespoeld. Nadat het zaad

gezwollen is van het water wordt het in de zeef op een handdoek geplaatst en afgedekt tot er een kleine kiem verschijnt, zodat er nog een grote kiemkracht in het zaad aanwezig is, wanneer het aan de vogels gegeven wordt. Als vruchten worden appels (zoete) zeer graag gegeten, ook zijn ze verzot op vogelmuur, witlof en trosgiest. Naar dierlijk voedsel werd niet omgekeken. Badwater mag ook niet ontbreken.

De kweek:

De vogels werden gehuisvest in een broedkooi van 60x40x30cm. Aan de buitenkant is een nestkastje voor exoten (15x15cm) opgehangen wat gedeeltelijk door mij opgevuld werd met gedroogd gras en door de vogels zelf afgewerkt met cocosvezel tot er een zeer kleine invliegopening ontstaat. Het nest wordt alleen door de man gemaakt. De pop verschijnt niet in het nest vooralleer het volledig afgewerkt is. Een paring werd nooit waargenomen, daaruit meen ik te mogen veronderstellen dat dit in het nest gebeurt. De temperatuur in het kweekhok stijgt in de winter nooit boven de 15 graden C en dit voor al mijn exoten. Eenmaal geacclimatiseerd zijn dit zeer sterke vogels. Bij

het eerste koppel werd vlot met de nestbouw begonnen en 14 dagen nadat het nest was afgewerkt lagen er 4 eieren in het nest. Er werd wel gebroed, maar als ik in het kweekhok verscheen, werd het nest onmiddellijk verlaten. Daar ik geen risico wilde lopen werden de eieren toevertrouwd aan Japanse meeuwen. De eitjes waren alle vier bevrucht, 2 zijn er uitgekomen, bij de andere 2 eitjes zat er een volgroeid jong dood in. De vogels werden goed gevoederd met eivoer, pinky's en gekiemd zaad. Een paar dagen nadat de vogels geringd waren, heb ik ze verder met de hand grootgebracht om tam genoeg te zijn voor de tentoonstelling. Het werden 2 poppen, met deze heb ik prachtige resultaten behaald in het tentoonstellingsseizoen. Iedere tentoonstelling werd een van de twee kampioen. Bij de 2de ronde terug 4 bevruchte eieren, die verlegd werden onder Japanse meeuwen waar geen enkel van uitgekomen is. De vochtigheidsgraad was nochtans goed (tussen 60-70%). Na de tweede ronde is de pop in de rui gevallen en werd met de kweek gestopt. Het tweede koppel had een mooi nest gemaakt, maar na twee maanden nog geen enkel ei.

Een tijdje later is de pop gestorven. Dit jaar heb ik mij toch twee koppels kunnen aanschaffen en wordt de kweek begonnen met vier koppels. Op het ogenblik dit ik dit schrijf, liggen er twee nesten bevruchte eieren onder de Japanse meeuwen. Hopelijk met een beter kweekresultaat dit jaar. Enkele nabeschouwingen:

- De vogels vallen zeer gemakkelijk in de rui. Tijdens de broedperiode mag er niets aan de broedkooi of het nestkastje veranderd worden, de vogels ook niet uitvangen voor bijvoorbeeld nagels te knippen, dit moet allemaal gebeuren voor ze in de broedkooi geplaatst worden. De vogels hebben een zeer sterke nagelgroei. Kleine veranderingen in temperatuur en het aantal lichturen leidt tot het in de rui vallen van de vogels.

- Ook treedt er gemakkelijk een soort schurft aan de bek op, die gaat dan afschilferen. Dit kan verholpen worden door de bek in te wrijven met Dethol.

- De jonge vogels die werden grootgebracht door Japanse meeuwen met pinky's, eten ze later ook zeer graag.

Tekst: Baetens Marc.

Minder voorkomende

Op deze tekening zien we een tentoonstellingsgrasparkiet van een hoog niveau. Dit zou een voorbeeld van een ideaalbeeld van de rozetkuif grasparkiet kunnen zijn. Wat opvalt bij deze getekende rozetkuif is dat de kopvorm nog goed te zien is.

De Rozetkuif:

De gekuifde grasparkiet staat bij de P.S.C. op de M.V.K.lijst. Op deze lijst komen niet alleen kleurslagen voor, maar ook, zoals in dit geval bevederingsmutaties bij grasparkieten.

Op dit moment is het zo dat op de tentoonstellingen alleen de rozetkuif wordt erkend en deze kuifvorm is in alle kleurslagen te kweken. De rozetkuif wordt gekeurd in de schaal waar in ze normaal vanwege hun uiterlijke kenmerken thuishoren. De kuif wordt beoordeeld in de rubriek kopgrootte en kopvorm, er is geen aparte rubriek voor de kuif. Daardoor ontstaat er

een kleine puntenmarge voor de kuif zelf. De moeilijkheidsfactor kan op dit moment keurtechnisch nog niet optimaal beloond worden. Bij de Japanse meeuwen en zebra-vinken met de rozetkuif is dit probleem opgelost. Bij de standaardvogels is er een extra schaal op het keurbriefje bijgekomen voor de rozetkuiven, om deze beter te kunnen beoordelen. In deze extra schaal is er bij de rubriek kop 15 punten bijgekomen, deze punten zijn weggehaald bij de rubrieken kleur en tekening. Deze twee rubrieken zijn in deze schaal samengevoegd.

Rozetkuif als showvogel:

Boven op de kop moet de rozetkuif geplaatst zijn en deze moet zodanig van vorm wezen dat de veren vanuit het centrum op het midden van de kop gelegen is. Fout is opstaande veren of dubbele kuiven. De fysieke eigenschappen van grasparkieten met de rozetkuif blijven nog achter ten opzichte van de ongekulde. De laatste paar jaar is de kwaliteit van de gekulde grasparkiet zeker toegenomen, vooral het model is zichtbaar verbeterd.

De vererving:

Er zijn verschillende meningen over de vererving van de gekuifde grasparkiet. Op het **internationale grasparkieten symposium** wat op 17 mei 1992 in Hapert, Nederland wordt gehouden, geeft Inte Onsman een lezing over "**Vererving van de gekuifde grasparkiet**". Inte Onsman vertelt u de uitkomst van verschillende onderzoeken op dit gebied. Eén ervan is uit een jarenlange kweek met 150 kweekkoppels gekuifden. Op dit symposium wordt geheel uit de doeken gedaan wat de enige en juiste vererving is van de gekuifde grasparkiet. Andere onderwerpen op dit symposium zijn: "**Trichomoniasis bij grasparkieten**", zoologisch ing. Jan Heiligers geeft deze lezing over het herkennen van de ziekte trichomoniasis bij grasparkieten. En natuurlijk hoe u moet handelen om met succes deze

kleurslagen bij grasparkieten

ziekte bij grasparkieten te genezen.

"Het kweken met Lacewings, Bruinvleugels, Ino's en Spangles (Gezoomden)". Door Winfried Beger uit

Duitsland, internationaal keurmeester en voorzitter van de Ino-club. Deze succesvolle kweker legt u precies uit hoe u deze kleurslagen kunt kweken op een hoog niveau.

"De bevedering van de ideale grasparkiet", door ondergetekende. Deze dia-lezing gaat over de vererving van de verschillende soorten bevedering en de bevedering van de ideale grasparkiet die we meerdere jaren achtereen zouden kunnen insturen naar de tentoonstellingen. Ik heb bij deze lezing de medewerking gekregen van 's werelds beste grasparkietenkwekers.

Afsluitend forum: mocht u nog met vragen zitten na deze boeiende dag, dan kunt u deze stellen aan een deskundig forum, waar naast de gastsprekers ook de kwekers Rofer Reyniers uit België en Jac Cuyten uit Nederland, zullen worden toegevoegd. De Belgische Didier Mervilde zal als gespreksleider zijn medewerking verlenen. Voor nadere informatie over het symposium bellen naar Harry van Doorne, tel: 01880-22476.

Tekst: Harry van Doorne.
Foto: Aart Stellenaar/Cees van Loo.

Tekening: Pim Filippo.

Hier zien we een lichtgroen opaline cinnamonrozetkuif pop, waarvan de vorm van de kuif nog niet optimaal is. Het centrum van de kuif ligt niet geheel in het midden van de kop, ook zien we nog wat opstaande veertjes op de achterkop. De kuifbevedering van deze pop moet nog iets breder en langer zijn. Formaat van de pop moet forsere, de borst breedte en de overgang kop/lichaam is goed. Dit is een bruikbare pop voor het kweken van rozetkuiven.

De Winterkoning

De winterkoning is een van de kleinste Europese zangvogels maar met een zangstem als een van de grootste, ongelooflijk luid. Daarbij komt dan nog dat hij praktisch heel het jaar door zingt, zelfs in de winter en hieraan heeft hij meen ik te veronderstellen zijn naam te danken. Hij scharrelt door de struiken, takkebossen en houtstapels en houdt van een dichte vegetatie zoals heggen. Voor zijn lied te brengen zoekt hij hogere zitplaatsen, tot in de top van een niet al te hoge boom. Zijn zang begint met een serie fluitachtige tonen en eindigt met vibrerende scherpe trillers. De winterkoning heeft een heel groot verspreidingsgebied, het omvat heel Europa met een deel van Azië en Noord Afrika. Men vindt hem op ieder boerenhof en ook in stadstuinen met voldoende groen ontbreekt hij niet. In de

meest verlaten bossen kan men hem ook tegenkomen of zeker te horen krijgen. Het is een standvogel(tje) dat voor geen winter wijken zal en hij zit geen ogenblik stil om maar voedsel te zoeken. En zo krijgt men hem meestal te zien, een klein rond donkerbruin ding dat vrij dicht bij de grond rondscharrelt en aan een muis doet denken. Hij meet dan ook maar goed negen cm. Zijn recht opstaand staartje is een direct herkenningspunt. Veelal onderhouden ze met elkaar contact door geluidjes en bij eventueel onraad laten ze een alarmkreetje horen. Sommige paartjes zouden heel het jaar door bij elkaar blijven. Het mannetje doet aan nestbouw en maakt in het voorjaar meerdere nesten die in verhouding tot hen zelf groot te noemen zijn. Het is een kogelvormig bouwseel waar dorre bladeren als eerste gebruikt worden, van

berkeblad tot varens, daarna komt er nog heel veel mos aan te pas. De ingang ervan bevindt zich bovenaan de zijkant en heeft een lichte overkapping. In zijn territorium bouwt hij tenminste drie nesten en deze noemt men dan ook slaapnesten wat hen zeker in de koude winter van pas komt. Meestal wordt het laatste gebouwde nest gebruikt om de jongen in groot te brengen. Tijdens de bouwwerken wordt er meer en met tussenpozen gezongen zodat ook het wijfje wordt aangelokt. Zij doet de inspectie en werkt het nest verder af, met name aan de binnenkant. Hiervoor gebruikt ze fijne haartjes zoals van een konijn, ook kleine veertjes worden in ruime hoeveelheden gebruikt. De plaats die voor het nest gekozen wordt is zeer uiteenlopend, dit kan gaan van een haag met voorliefde voor meidoorn maar ook houtstapel-

(Troglodytes troglodytes)

plaatsen, muurgaten, coniferen, tot bij mij zoals meerdere keren gebeurd in een nestkastje. Ook klimop aan een muur wordt veel gebruikt. Het nest zit soms zo goed verborgen dat dit pas ontdekt wordt wanneer er reeds voedsel voor de jongen wordt aangevoerd. Het wijfje broedt alleen denk ik, want regelmatig is de zang van het mannetje te horen. Het legsel bestaat meestal uit vijf witte roestbruin gespikkelde eitjes. Ook kan het gebeuren dat ze door een koekoek bezocht worden om als pleegouders te fungeren. Het is heel lang een raadsel geweest hoe zo'n grote vogel als een koekoek zijn in verhouding wel kleine ei in een dergelijk goed afgesloten winterkoningnest kan deponeren. Tot men er achter kwam dat dit ei in de bek genomen zo in het nest werd gelegd. De pas uitgekomen jongen worden de eerste dagen door het popje gevoederd met heel kleine insecten zoals muggen, vliegjes en veel bladluizen. Pas daarna is het mannetje om de minuut heen en weer met voedsel. Het is onvoorstelbaar welke hoeveelheden er per dag worden aangebracht, van als het maar nauwelijks licht begint te worden tot 's avonds als het al schemerdonker is. Met regelmaat worden heel veel naakte rupsjes maar ook spinnetjes en later ook oorwormen gevoerd. Na 15 tot 18 dagen verlaten de jongen het nest waarna ze met de vader nog enkele tijd in hun territorium rondtrekken. Dikwijls zit het popje na deze tijd op een tweede en laatste legsel te broeden. De winterkoning is niet erg schuw voor de mens en heeft daardoor ook veel belangstelling genoten. Dichters, schilders en tekenaars het is hen niet ontgaan. Maar vooral uit mijn eigen jeugd jaren heb ik er mooie herinneringen aan overgehouden. Gelukkig krijg ik de winterkoning nog regelmatig te zien en heeft hij verleden jaar nog aan mijn achterdeur jongen grootgebracht, hopelijk herhaalt zich dit ieder jaar.

Tekst en foto: Andre Bruggeman

Voedrantsoenering bij vogels

Door: Jos van Valkenburg

Als het woord rantsoenering gebezigd wordt denk men direct aan slechtere tijden. Het voedsel is op de bon. Er is schaarste zodat er verdeeld moet worden. Welnu zo zou ik de titel van dit artikel niet uit willen leggen. Met rantsoeneren wordt bedoeld het zodanig verstrekken van voedsel dat alle zaden welke in een zaadmengsel aanwezig zijn ook daadwerkelijk opgenomen worden. Dit artikel is bestemd voor de fokkers van zebra-vinken, Japanse meeuwen en alle soorten welke het lichaamsgewicht van deze soorten benaderen.

Inleiding.

Iedere vogelliefhebber dient voor zijn vogels een voedingspakket in huis te hebben. Dit voedingspakket bestaat in de meeste gevallen uit een zaadmengsel, opfokvoer, onkruiden, etc. etc. Hiertoe moet de vogelliefhebber regelmatig naar de dierenpeciaalzaak om zijn voorraad aan te vullen. Een hobby mag geld kosten, dus wordt meestal niet naar de prijs gekeken. Diegene welke wel naar de prijzen kijkt ziet dat er duurdere en goedkopere zaadmengsels zijn. De duurdere zaadmengsels bevatten meestal een uitgebreide samenstelling (meer soorten zaden en naar verhoudingen uitgebalanceerd). In de goedkopere zaadmengsels ontbreken vaak de duurdere zaden en is daarom minder compleet. De voederfabrikanten hebben uitgekende samenstellingen op de markt gebracht welke, indien geheel opgenomen door de vogels, de juiste voedingswaarde bezitten. Dit zijn vaak de wat duurdere samenstellingen van gerenommeerde fabrikanten. Helaas blijkt in de praktijk dat veel vogelliefhebbers een groot deel van de zaden in de vuilnisbak gooit. Doordat een overdadige hoeveelheid zaden in de kooien verstrekt wordt, komt er een grote hoe-

veelheid op de kooibodem terecht. Als de kooibodems verschoond worden verdwijnt het op de bodem overtollige, dure, zaad in de vuilnisbak. Hierdoor gooien deze vogelliefhebbers jaarlijks veel geld weg. Alleen daarom is een vorm van rantsoeneren noodzakelijk, maar het is ook in het belang van de vogels zelf.

Wat is rantsoenering.

Rantsoenering is het dagelijks een portie gemengd zaad verstrekken hetgeen op betreffende dag ook volledig wordt opgegeten. Bijvoeding, zoals opfokvoer of onkruidzaden, worden tevens zodanig verstrekt dat het in de behoefte voorziet en geheel wordt opgegeten. Hierbij dient een zodanige discipline te worden aangenomen dat dagelijks op eenzelfde tijdstip de voeding wordt verstrekt. Wijk men van deze regelmaat af dan zal dit onherroepelijk leiden tot verlies van conditie van uw vogels.

De dosering van de rantsoenen.

Bij het doseren van de rantsoenen dient eerst de behoefte aan voeding bij uw vogels gemeten te worden. Hiervoor nodig zijn nauwkeurige weegschaaltjes en maatschepjes. De verstrekking van zaden zijn het ge-

makkelijkst te meten. Hiertoe plaatst u per kooi twee vogels en verstrekt het zaad in een rond bakje met daaronder geplaatst een opvangschaaltje. U begint met de verstrekking van 20 gram zaad (een compleet zaadmengsel). Vierentwintig uur na deze verstrekking haalt u het zaadbakje, inclusief opvangschaaltje weg. U blaast de zaaddoppen weg en weegt het overgebleven zaad. Het verschil tussen de verstrekking en het overgebleven zaad geeft aan wat de vogels opgegeten hebben. Dit deelt u door twee zodat u weet wat het aandeel per vogel is. Herhaal dit een aantal dagen en u kunt een gemiddelde berekenen. Tel bij dit gemiddelde 1 gram op en u verkrijgt hierdoor het dagrantsoen per vogel. De bijvoeding is ietsje moeilijker. Verstrek buiten de boedtijd niet teveel bijvoeding. Kracht en opfokvoer wordt buiten het broedseizoen met mate verstrekt. Per twee vogels een snoepvoerbakje per dag. Troggerst wordt eens per week een halm verstrekt. Van groenvoer, sla, andijvie, spinazie, vogelmuur, etc. wordt per vogel niet meer dan een vierkante centimeter per dag verstrekt. Naast voorgenoemde voedingscomponenten dient onbepikt grit en scherpe maagkiesel verstrekt te wor-

den. Dagelijks schoon drink- en badwater zijn van levensbelang.

Rantsoenering in de vluchten.

Het rantsoeneren in de vluchten zal over het algemeen iets soepeler gedaan dienen te worden. In de vluchten heerst veelal een bepaalde rangorde bij het opnemen van de voeding. Het sterkste exemplaar is het eerste aan de beurt en haalt het lekkerste er alvast uit. Bereken het rantsoen, door het aantal aanwezige vogels in de vlucht te vermenigvuldigen met het rantsoen per vogel. Verdeel het rantsoen over meerdere voederschaaltjes en zet deze verspreid in de vlucht. U zult zien dat er hierdoor veel rust bij de voederplaatsen bereikt wordt.

Rantsoenering in de broedkooi.

Indien uw vogels in de broedkooi geplaatst zijn zal het rantsoeneren geen problemen opleveren. Pas als er jonge vogels geboren zijn dienen de rantsoenen uitgebreid te worden. Indien de eitjes uitgekomen zijn, behoeft de eerste dag het rantsoen niet opgevoerd te worden. Al naar gelang het aantal jongen geeft u dagelijks iets meer zaden. Het eivoer wordt eveneens opgevoerd. Hierbij letten we vooral op de behoefte van de vogels. Het eivoerbakje mag niet geheel leeg zijn indien u gaat voeren. Blijft er teveel over dan verstrekt u ietsje minder. Indien de jonge vogeltjes zelfstandig zijn, worden ze in een ruime kooi geplaatst. Gedurende twee weken verblijven ze hierin en behoeft u niet te rantsoeneren. Daarna worden de jonge vogels in de vlucht geplaatst en vangen we aan met rantsoeneren.

Wie moet niet rantsoeneren.

Zoals reeds eerder gezegd is het rantsoeneren een nauwkeurige bezigheid. Bent u niet in staat om op vaste tijden uw vogels te voeren dan moet u er niet aan beginnen. Beter is dan voldoende voer te verstrekken en het rantsoeneren achterwege te laten. Een vaste regelmaat en uw vogels goed observeren is van levensbelang indien u besluit om te rantsoeneren.

Al sedert enkele jaren is er nauwelijks of geen import meer van deze vogels. Ze zijn echter, dank zij goede kweekresultaten thans voor iedereen bereikbaar geworden.

Signalement: Bovenkant dof groen, voorhoofd wangen en keel helder geelachtig groen, onderkant dof geelachtig groen met een lichtgrijsachtige toon op de borst. Rondom de ogen kobaltblauw, onderrug, stuit, primaire en secundaire dekveren, secundaire pennen, ondervleugeldekveren en alaire veren violetblauw donkerder op de stuit, primaire pennen zijn groen met violet blauw aan de basis van de meest naar binnen gelegen veren, bovenstaartdekveren groen, onderkanten van vliegpennen blauwachtig groen, staart groen van boven en schemerig groen van onderen, snavel is hoornkleurig met bruine toon erin, iris is donker grijsachtig bruin, poten bruinachtig, lengte 12 cm.

Pop: Alle blauwe kenmerken zijn vervangen door groen, bovenkant helderder groen dan bij de man, onderrug, stuit en ring rond de ogen emeraldgroen, onderkant geelachtig groen doffer op de ondervleugeldekveren.

Verspreidingsgebied: Panama, Colombia en Venezuela. De ondersoort **metea** is te herkennen aan de oogstreep inplaats van de oogring, de plaat in Parrots of the World lijkt meer op deze ondersoort, zij het dat de bruine vlek op de snavel veel te donker is. Ik heb één paar van deze ondersoort gehad en er ook een jong van gekweekt welke in het begin van de jaren 80 op de bondsshow gezeten heeft, maar met de verdere kweek is het helaas niets geworden. De ondersoort **caucaë** is te herkennen aan het wat zwaardere model en het blauw is wat lichter met een forsere snavel. Ik heb in de 12 jaar dat ik ze kweek nooit liefhebbers gezien die ondersoorten kweekten, maar in de pas opgerichte forpusclub, blijkt dat er toch zijn wat uiteraard alleen maar prettig is.

Voedsel: Bij mij het hele jaar door het kweekmengsel van v.Himbergen met als aanvulling weinig trosgierst, 1x per week een stukje, eivoer, universeelvoer vermengd met gekiemd zaad, (haver, katjang, boekweit, zon-

Oogring dwergpapegaai

Forpus conspicillatus

nepitten) waardoor wat rozebottels fijngeslagen + 1 lepel zeewier. Groen zoals meer en verse kruidzaden versrek ik ook maar mijn ervaring is dat zij hier maar heel weinig van eten, evenzo fruit alleen een half dobbelsteentje appel per week. 2 of 3 lijsterbessen of vuurdoornbessen gaan er ook wel in, maar beslist niet meer. Wat wel opvalt is dat de vogels in de broedkooien minder gevarieerd eten dan in de volière met jongen. Dat is opvallend, dan eten zij toch veel meer groen en fruit, speciaal granaatappel en maïs gaat er heel goed in. Ook bossen opgehangen onkruid (zuring, melde, perzikkruid enz.) worden kort en klein geknaagd, waarbij de oogringen altijd haantje de voorste zijn. Ik voer eens in de twee dagen als er geen jongen zijn en altijd gerantsoeneerd. Twee eetlepels per twee dagen per koppel met een halve schep van bovenvermeld opfokvoer is voldoende voor deze vogels. Door dit gerantsoeneerde voeren kan ik

precies zien hoeveel de jongen eten en vanaf dat zij zelfstandig zijn tot aan de volwassenheid eten zij de dubbele hoeveelheid van de ouders, als zij op kleur zijn stopt dit vanzelf.

Huisvesting: De afmetingen van de kooi of volière zijn niet zo van belang, ze voelen zich wel en komen probleemloos tot broeden in een kooi van 70x40x40 cm als in een volière van 2x2x2m. Met het broeden in kolonieverband heb ik geen ervaring.

Broeden: Dit kan het hele jaar door zonder problemen, bij mij maakt het weinig verschil zomer of winter, ik kweek echter op zolder, waar het niet kouder wordt dan ± 12 graden C. Onverwarmd lijkt het mij echter niet raadzaam i.v.m. legnood e.d. en kunnen wij de nestkasten rustig weghalen want slapen doen zij er toch niet in. Ik heb een paar jaar niet in het najaar en de winter gekweekt i.v.m. het feit dat als je aan T.T.'s meedoet dit

vrij veel werk geeft en het een met het ander in de knel kan komen.

Tegenwoordig begin ik met broeden ongeveer 1 april en dit bevalt goed. Weinig onbevuchte eieren e.d. het wordt wat warmer en je kan zien dat dit de vogels toch goed doet. Alle jaren achtereenvolgend heb ik toch in de maanden mei, juni en juli de meeste jongen. De nestkasten $\pm 22 \times 13 \times 13$ cm hangen bij mij in de kooien, en ieder jaar valt het mij weer op dat als ik ze er in hang, de vogels er zo onverschillig onder blijven. Ik heb ook gekweekt met agaporniden, Australische - en Zuid Amerikaanse kromsnavel, die bijna zonder uitzondering opgewonden gaan kijken. Bij de oogringen merk je er weinig van en na een paar weken mis je de pop die dan zit te broeden. De legsels zijn bij de oogringen over het algemeen niet zo groot als bij de andere forpussen 3-6 eieren 15x18mm. Ik heb nooit meer dan 6 jongen gehad per legsel, 3 à 4 is normaal. Bij de andere soorten heb ik meermalen tot 9 jongen in één nest gehad en die zijn goed groot gekomen. Oogringen zijn bijzonder goede broeders, en als na een dag of 16-18 de jongen uitkomen, zijn ze bedekt met een beetje witdons. Bijna zonder uitzondering worden ze voortreffelijk grootgebracht (ik heb ± 400 jongen gekweekt het laatste decenia en kan mij niet herinneren dat zij jongen dood hebben laten gaan). Na een dag of 8 zijn de jongen te ringen. Ze blijven ongeveer 4 weken in het nest en zijn dan klaar om uit te vliegen, wat bij deze soort een vrij rustige gebeurtenis is. Trouwens ze zijn veel rustiger dan bijvoorbeeld blauwvleugels. Na ± 2 weken zijn zij zelfstandig, maar persoonlijk laat ik ze er zeker 4 weken bij zitten tot de vogels weer eieren hebben.

Conclusie: De oogring is een mooi en rustige forpus die snel vertrouwd wordt, ook jonge vogels. Makkelijk broeden ze met niet zulke grote legsels. Goed uitgekleurd zijn het prachtige vogels waar ook de T.T. liefhebber veel plezier aan kan beleven.

OP BEZOEK BIJ ONZE

Na de vakantie van 1990 kwamen wij op het idee om de vakantie van 1991 in Indonesië door te brengen. Tijdens de voorbereidingen op deze natuurreis, kwamen we er al gauw achter dat Indonesië bestaat uit meer dan 1300 eilanden en de totale oppervlakte is meer dan 46 keer zo groot als Nederland.

Toen we deze grootte beseften, zijn we gerichter bezig gegaan en wonnen informatie in over Sumatra, Kalimantan (= het Indonesische deel van Borneo) en Sulawesi (Celebes). Om aan voor ons geschikte informatie te komen was nogal moeilijk maar na een tijdje hadden we toch een redelijke hoeveelheid. Het beste en meest geschikte materiaal kregen we van de Indonesische ambassade en uit het WNF boek over Indonesië, ook kre-

gen we een groot aantal mondelinge tips. Na de informatie goed bestudeerd te hebben viel onze keus op Sumatra, en wel op het noordelijk deel omdat hier vrij veel vogels voorkomen die representatief zijn voor zowel het vaste land als voor de eilanden. Gezien het feit dat we met een klein budget wilden werken, namen we een zo goedkoop mogelijke ticket (Air Lanka). Tijdens de reis wel een paar kleine problemen gehad, vnl. wachten, maar ja wie goedkoop wil reizen De service van de

maat- schappij was verder wel goed zodat de reis prettig verliep. De indruk die Medan (de hoofdstad van Sumatra) op ons maakte wil ik liever niet echt beschrijven, ik zal het laten bij een vieze stinkende en erg lawaaiige stad met een konstante smoglaag boven de straten en huizen. Na een hotelletje gevonden te hebben zijn we 's middags naar de dierentuin geweest. De volgende dag gauw weg uit Medan en op naar het oerwoud. De reis hier naartoe verliep niet vlekkeloos maar 's middags wa-

VOLIÈREVOGELS THUIS

ran we toech op de plaats waar we zijn wilden ni, Bukit Lawang. Dit is een klein plaatsje letterlijk aan het eind van de weg maar aan de rand van het Gunung Leuser national park. Vanuit Bukit Lawang kun je tochten maken het park in. De volgende dag zijn we meteen onder leiding van een gids een jungletocht gaan maken. Zonder een gids mag je het park niet in en krijg je ook de vereiste vergunning niet. Het oerwoud, de jungle of het (tropisch) regenwoud, hoe je het maar noemen wilt, maakte een geweldige indruk op ons. Wat ons vooral opviel was het geweldige lawaai in het oerwoud. Je had soms niet het idee of je in een timmerwerkplaats met gilende cirkelzagen en boormachines was. Het meeste geluid wordt gemaakt door insecten maar ook veel geluiden door vogels en apen. Het zicht is vrij beperkt door de geweldige dichte begroeiing, soms kon je maar 2 meter ver zien. Tijdens de jungletocht kwamen we er achter hoe sterk een mens wel niet kan zweten, na een paar uur lopen en klimmen hadden we geen droge draad meer aan ons lijf. Door de dichte begroeiing hebben we in het oerwoud niet veel vogels gezien, bij ons nachtkamp dat bij de rivier opgeslagen werd hebben we wel vogels gezien omdat er hier veel open ruimte was en een brede struiklaag. Ook kwamen er vogels uit de struiken om uit de rivier te drinken. Af en toe werden we verrast door een behoorlijk geschreeuw, er vlogen dan neushoornvogels over. Deze grote vogels maken tijdens het vliegen behoorlijk wat lawaai zodat je ze al van verre aan hoort komen. Van de vele interessante zaken die we in het oerwoud tegen zijn gekomen wil ik hier noemen een gitslang (die we zonder onze gids niet gezien zouden hebben door hun schutkleur) een giftige miljoenpoot, mieren van ongeveer 2,5 cm en verder bomen waarvan sommige hoger dan 40 meter. Ook prachtige bloemen en vruchten vanaf de

3

4

5

grond tot hoog in de boomkruinen. Na de jungletocht hebben we de omgeving van Bukit Lawang verkend. Hier, aan de rand van het oerwoud, zie je veel dieren omdat de begroeiing er vrij open is en er toch genoeg voedsel te vinden is. Op de tochten hier hebben we o.a. apen (2 soorten), eekhoorns, vleermuizen, skinken, ve-

te insecten en vele vogels gezien. Onder de vogels die we hier gezien hebben zijn de dayalijster, geelbuik buulbuul, vele ringmussen, snijervogeltjes, bloemenpikkers, spechten, baardvogels en bronzemannettes. Omdat de vogels niet schuw waren konden we ze goed waarnemen. Bij Bukit Lawang bevindt zich ook het Orang rehabilitatiecentrum. Hier worden inbestaggenomen orangs weer aan het leven in vrijheid gewend. Het centrum is elke dag te bekijken, ook kun je hier wilde orangs zien als ze naar de voederplaats komen waar de vrijgelaten dieren bijgevoerd worden. Van Bukit Lawang zijn we verder getrokken naar Brastagi. Hier kwamen we een heel ander type begroeiing tegen en dat heeft te maken met het hoogteverschil. Bukit Lawang ligt op 300 meter Brastagi ligt op 1400 meter boven zeenivo. De begroeiing rond Bukit Lawang was meer kruidachtig, rond Brastagi vinden we voornamelijk harde soorten als coniferen, dennen en dracena-achtigen. Naast Brastagi ligt de vulkaan Sibayak (2000 m hoog) deze hebben we beklommen. Deze beklimming is niet zo zwaar omdat er een weg loopt tot halverwege, hierna is er een wandelpad. Vanaf de nog steeds stoom afblazende top een geweldig panorama: bij de top wordt nog steeds zwavel gewonnen. Via de andere zijde van de vulkaan ging het pad weer naar beneden over een trap van 2600 deels uitgesleten treden, dit was echter niet fijn voor onze kuitjes. Maar aan de voet van de vulkaan ligt een heerlijk heet waterbad, melkwit van de vele (geneeskrachtige !, heilzame !) zouten, een genot voor de spieren. Rond Brastagi hebben we niet veel vogels gezien, of dit misschien komt doordat hier veel landbouw bedreven wordt? Onze trektocht ging verder naar het Tobameer, om hier te komen hebben we met een aantal andere toeristen een taxi gehuurd en de chauffeur heeft ons onderweg een paar oude

ysel

De l

Batak dorpjes laten zien. De weg was zo vreselijk slecht dat zo'n weg in Nederland allang voor verkeer was afgesloten. Het Tobameer is ontstaan na een vulkaanuitbarsting, het ligt op 900 m. hoogte. De heuvelachtige omgeving is vrij kaal. In het meer ligt het eiland Samosir, hier hebben wij een kamp opgeslagen en wel in het plaatsje Tuktuk. Tuktuk is een schiereiland van Samosir en een waar paradijs voor ons. Vogels in overvloed, een mooie kamer en goed eten met koude drankjes. Rond Tuktuk wordt redelijk wat landbouw bedreven zodat je veel akkers en sawa's ziet. Tussen deze landbouwgronden liggen vrij grote ruigtes en heuvels met struiken en bomen, een ideaal gebied voor vogels. De volgende soorten hebben we hier o.a. gezien witkopnon, muskaatvink, bronzemannetjes, oevertmaina, herdermaina, geelbuik buulbuul, zebraadulfje, parelhalsduif, groene vruchtenduil, geelsnavelvecht-kwartel, witborst waterhoen, grote koolmees, smyrna ijsvogel, aziatische wiewaai, brilvogeltjes, bhramaanse wouw, spechten (2 soorten), baardvogels (2 soorten) en vele nektarvogeltjes. Andere dieren hier waren vleermuizen, slangen, padden, boom-

kikkers, skinken, vele vlinders en karbouwen (waterbuffels). U zult begrijpen dat we hier veel gewandeld hebben, voornamelijk 's morgens voor 11 uur en 's middags na 15.30 uur want tussen deze tijden was het nogal warm. Tijdens de warme tijd vermaakte we ons op het zandstrand aan het meer, druk lezend in de vogelgidsen over de ontdekking van die morgen. Ook hebben we een boottocht gemaakt over de zuidelijke heilt van het meer en we werden op de zuidpunt van het eiland aangenaam verrast door een kolonie kleine zilverreigers en purperreigers. Tijdens ons verblijf op Sumatra hebben we ook twee dierentuinen bezocht, in Medan en in Pemantang Siantar. Dit waren droevige gebeurtenissen, oude vervallen verblijven, slechte verzorging en veel lege verblijven. We hebben met mensen van de dierentuinen hierover gesproken en dan hoor je (weer) het probleem van de ontwikkelingslanden ... er is geen geld voor dingen als een dierentuin. En waarom er zo weinig dieren waren? nou de rijke landen betalen veel geld voor de bijzondere dieren uit Indonesië, de regering heeft geld nodig dus wordt alles verkocht en blijft er niets voor de

eigen dierentuin over. Met dit wat droeve eind (maar zeer zeker realiteit) sluit ik het verhaal over Noord Sumatra af, van Sumatra zijn we naar Singapore gegaan maar dit is een heel ander verhaal. Het verblijf op Sumatra hebben wij als zeer fijn ervaren, de bevolking is erg aardig en de natuur is prachtig.

Tekst en foto's: Fred Rönitz.

Onderschriften

1. Regenwoud bij Buhit Lawang.
2. De rivier Bohorok, bij ons jungle nacht-kamp.
3. Treurmaina's op de rug van een karbouw.
4. Akkers en begroeiing bij Tuktuk.
5. Muskaatvink (zoekplaatje)
6. Chinese wiewaai.
7. Oevertmaina.

De /

osel

De standaard in praktijk

Mozaïek oranjerood satinet type I:

Een gepigmenteerde mozaïk maar met rode ogen. Door de werking van de satinetfactor zal alleen nog het eumelanine aanwezig zijn, dus de bestreping in flanken, alsmede in vleugel- en staartpennen. Het phaeomelanine wordt belet op te treden, de satinetfactor noemt men phaeomelanine-beletter. Het pigment zal lichtbruin van kleur zijn. De bestreping moet kort en smal wezen. De satinetfactor vererft geslachtsgebonden m.a.w. alleen de man kan split zijn voor satinet, de pop is satinet of niet, dus nooit split voor satinet.

De mozaïek oranjerood satinet komt meestal uit de isabel-serie of de bruin-serie, maar dit is moeilijk vast te stellen. Men gebruikt een mozaïk oranjeroodbruin als de bestreping van de mozaïk oranjeroodisabel wat zwak en slecht zichtbaar is, m.a.w. de bestreping te ver verzonken ligt. De schimmelfactor is matig. De vetstofkleur is oranjerood en deze vindt men in de mozaïktekening. Streepjes precies boven de ogen zijn duidelijk en scherp afgetekend, borstvlak zwak doorschijnend, schoudertekening duidelijk en scherp in de vleugelbocht. Het stuitkussen is scherp en goed doorgekleurd, deze bevindt zich aan het ondereinde van de rug. Er wordt geeist dat onderlichaam en broek wit zijn. Ook tussen de bestreping en buiten de mozaïktekening is een zilvertint zichtbaar, geen oranjerood op de rug en in de staartpennen, of boven de snavel en/of doorlopend in de vleugelpennen. De jongen weer opvoeren nadat ze ongeveer 6 à 8 weken oud zijn. Ook bij deze kleurslag weer een strenge selectie toepassen.

Kweekadvies:

A. Man mozaïk oranjerood isabel split satinet, maal pop mozaïk oranjerood satinet. Hieruit verkrijgt men mannen en poppen mozaïk oranjerood satinet. Mannen mozaïk oranjerood isabel split satinet. Poppen mozaïk oranjerood isabel.

B. Man mozaïk oranjerood satinet maal pop mozaïk oranjerood isabel. Hieruit zijn alle mannen mozaïk oranjeroodisabel en split voor satinet. Alle poppen zijn mozaïk oranjerood satinet.

C. Man mozaïk oranjerood isabel maal pop mozaïk oranjerood satinet. Alle mannen mozaïk oranjerood isabel split satinet, poppen mozaïk oranjerood isabel.

D. Man mozaïk oranjerood isabel split satinet maal pop mozaïk oranjerood isabel. Hieruit verkrijgt men mannen mozaïk oranjerood isabel split satinet en mozaïk oranjerood isabel.

Poppen kunnen mozaïk oranjerood satinet of mozaïk oranjerood isabel zijn. De paring van satinet maal satinet is niet aan te bevelen, de jongen

uit deze paring hebben het vaak moeilijk met het zien, waardoor ze het eten of drinken niet kunnen vinden.

Meest voorkomende fouten:

Oogstreepjes niet scherp afgetekend, te lang of te kort. Oogstreepjes niet op de juiste plaats (rond en/of achter het oog). Buiten de mozaïktekening niet wit of zilver genoeg. De borstvlak te fel van kleur, te groot, te klein, of niet aanwezig. Schoudervlakken te groot, te zwak gekleurd of niet scherp getekend. Vetstofkleur boven de snavel. Schoudertekening loopt te ver door in de vleugelpennen. Vetstofkleur komt door in rugdek. Vetstofkleur in staartpennen. Vetstofkleur te zwak, onzuiver van kleur en/of niet egaal. Te veel of te weinig schimmel. Keelstippen niet of nauwelijks aanwezig. Mozaïktekening aan kop en/of schouders niet gelijk. Bonthed in de bevedering en/of hoorndelen. Pigmentfouten zoals bij de vergelijkbare niet mozaïken. Wat betreft de tentoonstelling wordt type 1 (pop type), en type 2 (man type) gevraagd. Wat betreft pigment hoedanigheden zal bij de mozaïken met de satinetfactor de poppen het beste pigmentbezit hebben tegenover de mannen.

Tekst: Piet Verduut.

KALENDER 1992

De Grijskop struikklauwier

De Grijskop struikklauwier (*Malaconotus blanchoti*), door sommige auteurs *M.hypopyrrhus* genoemd, heeft een groot verspreidingsgebied in Afrika: van Senegal als een brede gordel oostwaarts tot in Ethiopië, verder zuidwaarts tot aan Kaap de Goede Hoop en in het westen zuidelijk tot Angola. De foto op het kalenderblad is zeer duidelijk en daarom laat ik het signalement achterwege. Wel wil ik u attenderen op de formidabele snavel, die meer dan twee centimeter lang is met een naar beneden gebogen punt. De vogel bereikt een lengte van 25-27 cm. De beide seksen zijn uitwendig gelijk. Het liefst houden deze vogels zich op in struiken of laag geboomte in de buurt van water. Daar foerageren ze tussen het gebladerte. Ze hebben het vooral voorzien op sprinkhanen en andere insecten, maar als ze een muis, een hagedis, een slangetje of vogeltje voor de snep krijgen, dan wordt dit smakelijk verorberd. Wat dat betreft hebben ze wel iets weg van hun achterneven, de echte klauwieren, zoals de Grauwe klauwier en de Klapekster. In Zuid Afrika worden deze vogels "spookvoëls" genoemd. Waarschijnlijk danken ze deze naam aan het spookachtige, monotone aangehouden gefluit, dat ze herhaaldelijk doen horen. Het doet enigszins denken aan het gefluit van de mannelijke wiewaai. Het nest is een tamelijk plat bouwsel. Op een onderlaag van vrij dikke takken en twijgen komt de eigenlijke woning van blaadjes, worteldraadjes en plantestengeltjes. Er worden twee tot vier eieren gelegd. Ze zijn roomkleurig of geligbruin, bezaaid met leigrijze en lichtbruine spikkels en vlekjes. Vaak vormen deze een soort krans rond de stompe pool. Ook bij "onze" Grauwe klauwier zien we dikwijls een donkere band rond het buikige deel van het ei. Als de jongen eenmaal zijn uitgevlogen, blijven ze nog enige tijd onder de hoede van de oude vogels. Niet zelden sluiten meerdere families zich bij elkaar aan en vormen zo flinke zwermen. Lang duurt zulks evenwel niet, want de grotere struikklauwieren leven graag solitair. Wilt u meer weten over diverse struikklauwieren, dan kunt u er het artikel op naslaan in "Onze Vogels" van november 1990.

Meindert de Jong.

De oosterse

Vorig jaar zijn er veel soorten roodmussen (*Carpodacus*) in Nederland en België geïmporteerd. Deze importen hadden alle gemeen dat ze uit China kwamen. In feite werden er ook veel andere vogelsoorten geïmporteerd, zoals *Pyrrhula erythaca* (masker goudvink) en *Bombycilla japonica* (Japanse pestvogel), maar hier zal ik slechts de roodmussen in het algemeen en de oosterse grote Roodmus in het bijzonder de revue laten passeren.

Er zijn overigens twee ondersoorten: *C.rubicilloides rubicilloides* en *C.r.lucifer*. Allereerst geef ik een opsomming van de roodmussen die geïmporteerd werden: *Carpodacus rubescens*, *C.pulcherrinus*, *C.eos*, *C.vinaceus*, *C.edwardsii*, *C.roseus*, *C.trifasciatus*, *C.thura* en *C.rubicilloides*. Een Nederlandse naamgeving vind ik problematisch, hoewel sommige niet zo recente importen wel een Nederlandse naam hebben: *C.roseus* = Pallas roodmus, en *C.vinaceus* = wijnrode roodmus. De naam voor de *C.rubicilloides* is een vertaling uit het Engels. *C.rubicilloides* werd aanvankelijk wel verkocht als *C.rubicilla* (= Grote Roodmus of Westerse Grote Roodmus). Die is evengroot, maar véél lichter, zandkleurig, met weinig streping op de rug. *C.rubicilloides* wordt verderop uitvoerig beschreven. Het gaat dan om de nominaatvorm. In het verleden werd de Mexicaanse roodmus in redelijke aantallen geïmporteerd. (*Carpodacus mexicanus*). In een tamelijk korte tijd stopten de importen, doodeenvoudig omdat er niet langer behoefte aan was: de vogel werd in grote aantallen gekweekt en zelfs hybriden met de (brons) kanarie werden heel algemeen op tentoonstellingen. De Mexicaanse roodmus wordt nu zelfs in kooien gekweekt. Een paar jaar later werd er een andere roodmus geïmporteerd: de Pallas roodmus (*C.roseus*). Wat niet te verwachten was: deze vogel was niet zo'n ideale voliërevogel. Er waren broedresultaten en eigen kweek vogels werden tentoongesteld,

maar de vogel werd niet algemeen. De oorzaak hiervoor was zijn grote vatbaarheid voor salmonella infecties. Dit was waarschijnlijk te wijten aan het feit dat deze vogels leven in steriele gebergtehabitat. Ze moeten gewoon wennen aan deze nieuwe bacterie. Gekweekte vogels zijn sterker maar ze blijven vatbaar voor deze ziekte. Het zal waarschijnlijk veel tijd en grote verliezen kosten voor deze problemen opgelost worden. Plotseiling waren er dan deze nieuwe importen. En al deze vogels zijn gebergtebewoners; zodoende was het min of meer voorspelbaar wat de problemen zouden zijn. Bovendien waren de importen niet bepaald goedkoop. Een jaar later, zien we dat nogal wat mensen een of meer vogels kopen als vervanging en broedresultaten vallen tegen. Toen ik in de winter van 1990-91 een vogelhandel bezocht, trof ik oosterse grote roodmussen aan, twee mannen en een pop. Ze zaten in een buitenvoliëre bij een temperatuur van -16°C en zagen er perfect uit. Om een lang verhaal kort te maken, ik kocht een koppel en zette ze meteen in een buitenvoliëre (3x2x1m = lxb). De achterste helft van de voliëre was met golfplaat afgedekt en de voliëre stond met de achterkant tegen een muur. Het voedsel bleek geen al te groot probleem, een mengeling voor Europese vogels werd vlot gegeten en ze waren gek op bessen, vooral lijsterbessen. Eivoer werd niet gegeten, maar zij aten wel graag meelwormen. De vogel heeft een lengte van 19 cm. De man is werke-

Grote Roodmus

lijk prachtig, de bovenkant van de kop, de zijkanten ervan en het voorhoofd zijn karmijnrood, met witte stippen. De rest van de bovendelen zijn grijsbruin, met een roze gloed en bruin gestreept, de romp is roze. De onderdelen zijn ook karmijnrood en de keel en de borst zijn bovendien wit gestippeld. De pop is grijsbruin, van boven donkerbruin gestreept. Ze is nergens rood of roze. De vogels zijn zeer tam, hetgeen waarschijnlijk komt doordat ze leven tussen 3700 en 4800 m, in de winter afdalend naar 2200 m. Dit betekent dat ze in gebie-

den leven waar ze nauwelijks mensen tegenkomen. In juli vond ik onverwacht een nest met een ei. Het was hoog in de volière gebouwd, in een gazen nestbakje, versierd met dennetakken. Ik was uiterst verbaasd, vooral ook omdat ik mijn vogels enkele keren per dag zie. Ik had ze niet zien nestelen en ik had ze ook niet zien baltsen. Ze waren gewoon onopvallend afgezien dan natuurlijk van hun schoonheid. Het nest was een groot komvormig geval van stokjes en takjes waar bovenop worteltjes en gras was verwerkt. Het was ge-

voerd met haar en ander zacht materiaal. Het legsel bestond uit vier eieren, diep blauw, schaars getekend met een paar zwarte vlekjes, 24 mm lang. Alle eieren waren bevrucht, drie kwamen er uit en het broeden duurde dertien dagen vanaf het vóórlaatste ei. Ik zag de man de pop op het nest voeren, hij had dat in de weken vóór het uitkomen steeds gedaan, maar ik was teleurgesteld toen twee dagen later er twee jongen dood waren. Het overgebleven jong zag er prima uit maar ik besloot het bij een kanarie te leggen, dit als beste keus om het jong in leven te houden. Mijn besluit bleek goed te zijn geweest, het jong groeide als kool en vloog uit toen het twee weken oud was. Op de leeftijd van vier weken was het zelfstandig. Inmiddels was het jong twee keer zo groot als de pleegouders. Helaas ging na enige tijd de pop plotseling dood. Omdat ik wilde weten wat de oorzaak was, liet ik haar onderzoeken. Het bleek een acute vorm van salmonella te zijn. De man in dezelfde volière bleef gezond en hij accepteerde het jong zonder problemen. Tijdens de rui gaf ik de vogels cant-haxantine en de man werd prachtiger dan hij geweest was. Het jong ruide helemaal niet. Bij veel roodmussen is dit normaal, jonge mannen broeden vaak in het jeugdkleed dat sprekend op dat van een pop lijkt. De eerste (en volledige) rui heeft plaats na het broedseizoen. Dit verklaart ook dat veel mensen die een koppel dachten te hebben gekocht, in werkelijkheid twee mannen hadden, een oude en een jonge man. Dit brengt natuurlijk geen broedresultaten en na de rui zijn de vogels ook uiterlijk identiek. Als ringmaat koos ik voor 4 mm. Dit bleek de juiste maat. Ik heb de man nooit horen zingen. Dit is niet ongevoon met een pop in onmiddellijke nabijheid.

Tekst en foto: Peter Otten.

Nepal roodmus

Het vorenstaande artikel kan wellicht als een goede op de praktijk afgestemde aanvulling worden gezien op het uitgebreide artikel 'Roodmussen' in de januari-editie. Een tweede aanvulling willen we u ook niet onthouden; enkele kleuropnames van de **Nepal roodmus**. We schreven daarover het volgende: Deze soort, welke als wetenschappelijke naam heeft **Carpodacus nipalensis**, komt in 3 rassen, **nipalensis**, **kangrae** en **intensicolor**, voor in het westelijke en centrale himalayagebied, in Noord Assam, Sikang, West China en Birma. Ze zijn 15-16 cm groot. De man heeft een donkerroze voorhoofd, wenkbrauwen en keel. Een karmozijnachtige bruine oogstreep accentueert de koptekening. De borst vertoont een karmozijnachtige bruine band met vage dwarsstreping. De rest van de onderzijde is rozerood. Vleugels en staart zijn zwartbruin waarvan de pennen een lichtbruine zoom hebben. De kleine armpennen zijn roodbruin en de spitse scherpe snavel is donker hoornkleurig. Het popje is donkerbruin tegen mat zwart aan, met een opvallende bestreping. In de winter leven ze in gebieden op hoogten tot 2600 meter, in voorjaar en zomer in de rododendron- en denwouden maar ook op rotsachtige hellingen waar alleen wilde planten welig tieren, tot op hoogten van 4000 meter. Het is een vrij schuwe vogel die leeft van bloemknoppen. Loten en zaden, maar ook wel nectar uit de rododendronbloesem opneemt. Nestelen doen ze aan de voet van struiken en in rotsholten. Het ras **intensicolor** is nog donkerder dan de hiervoor beschreven nominaatvorm en het ras **kangrae** is bruiner.

Tekst: Cees van Berkel
Foto's: Bob Dijkmans

De veren van *onze vogels*

Het is november als ik dit artikel schrijf. In m'n vogelverblijf ben ik net wezen kijken naar een aantal grasparkieten die ik heb ingeschreven voor de onderlinge tentoonstelling in Appingedam. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik goed de pé in heb. Een groot aantal grasparkieten zijn namelijk in de rui gevallen. De grasparkieten die nog een beetje toonbaar zijn blijken ook allemaal wel iets te hebben. Zo heeft de één een keelstip laten vallen, een ander blijkt maar één staartpen meer over te hebben enz. enz. Gelukkig had ik de vogels wel in redelijke conditie op de tentoonstelling van de Noord Nederlandse Speciaalclub Gras- en Grote Parkieten, waar ik na 2 jaar afwezigheid (studieredenen), gelukkig direct weer goed mee mocht doen. Voor me in de huiskamer ligt op tafel één van de uitgevallen staartpennen en daarbij ook nog wat andere veertjes, die ik uit het vogelverblijf heb meegenomen. De kop van dit artikel zal u nu dan ook wel duidelijk worden. Zo met die veertjes voor me op tafel borrelen er heel veel vragen in me op. Om antwoord te krijgen op deze vragen heb ik er eens wat boeken op nageslagen. Daarbij leek het mij een goed idee om één en ander op papier te zetten, om zodoende ook U deelgenoot te laten zijn van hetgeen ik ben tegengekomen in de literatuur, over de veren van (onze) vogels. Zoals u ziet heb ik dit artikel vragenderwijs opgebouwd. De eerste vraag kan niet anders luiden dan:

Waarom hebben vogels veren ?

Ondanks het feit dat veren vaak de vogel een prachtig uiterlijk geven is hun voornaamste doel de vogel van een goede isolatie te voorzien. De veren vormen namelijk een isolerende laag om het lichaam; ze houden dicht bij de huid een laag lucht vast die door de lichaamstemperatuur van de vogel wordt verwarmd. Deze isolatie is zo doelmatig dat vogels, mits ze voldoende voedsel vinden, perioden van bittere koude kunnen overleven. Ook wij mensen maken van deze doelmatige isolatie van de veren ge-

bruik door bijvoorbeeld onder een donsbed te gaan slapen. Daarbij komt nog dat veren water afstoten, wat ook weer erg belangrijk is voor een doeltreffende isolatie. Vocht, in dit geval water, heeft namelijk een zeer negatieve invloed op het isolerende vermogen. Denk in dit kader bijvoorbeeld maar eens aan uw eigen haardos. U zult ongetwijfeld uit eigen ervaring weten hoe een "natte kop" aanvoelt bij een lage buitentemperatuur. En wat dacht u van natte kleding !!

De veren vormen het enige uiterlijke kenmerk dat de vogels onderscheidt van andere gewervelde dieren. De veren worden gevormd door de huid, die los en droog is, zonder zweetklieren. Daarnaast spelen de veren een belangrijke rol bij het vliegen.

Hoe ziet een vleugelveer er uit ?

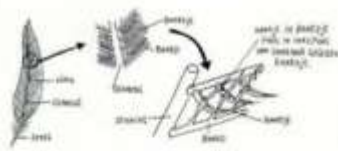

Fig.1

Fig.2

Op zich is een vleugelveer een wonder van constructie. Ze bestaat uit een stijve en toch buigzame schacht waaruit, als zijtakken, dunne vezels steken, die baarden worden genoemd. Uit weerszijden van elke baard groeien de zogenaamde baardjes, die van haakjes zijn voorzien. Deze haakjes grijpen op hun beurt weer in elkaar. De baardjes van de veren haken zo in elkaar dat, bij het in de war raken van de veer of bij beschadigingen aan de veer, de vogel slechts de veer door z'n bek hoeft te trekken om alles weer keurig op zijn plaats te doen laten vallen. Het vezelsysteem van baarden en baardjes wordt de vlag genoemd.

Wat zijn donsveren ?

De baarden van donsveren zijn wollig. Dit komt omdat ze niet van haakjes zijn voorzien en dus ook niet in elkaar grijpen. Vogelnesten zijn veelal bekleed met donsveertjes en de volwassen vogels van veel soorten hebben een warme onderlaag van dons welke dienst doet als isolatielaag. Donsveren hebben een korte schacht met een pluim van vele baarden.

Hoe houden de vogels hun veren in conditie ?

Door het gladstrijken van de veren houdt de vogel zijn veren in goede conditie. De vogel strijkt z'n veren glad door met de snavel over een stuitklier onderaan de staart te wrijven. Iedere vogelliefhebber kan dit tafereel met grote regelmaat waarnemen bij z'n eigen vogels. De stuitklier produceert een wasachtige stof. De vogel verspreidt deze stof over een aantal veren door de snavel als spatel te gebruiken en er vervolgens al knabbelend de veren doorheen te halen. Zoals eerder gezegd maakt de vogel door toepassing van deze methode gekreukelde baarden weer recht, verwijdert hij vuil van de veren en zorgt hij ervoor dat de haakjes weer op hun plaats vallen. Vogels werken op deze wijze hun lichaam in etappes af en besteden speciale aandacht aan de slagpennen. Duiven en reigers behoren tot de vogels die geen wasklieren hebben. In plaats daarvan maken zij zich schoon. Hun veren maken ze waterafstotend met een fijn poeder dat wordt geproduceerd door speciale poederdonsveren.

Hoeveel veren heeft een vogel ?

Een kleine vogel heeft meestal minder veren dan een grote vogel. Het aantal veren van zangvogels varieert van 1.100 tot 4.600. Een kip heeft ongeveer 8.000 veren. De Amerikaanse zeearend daarentegen blijkt "slechts" ca. 7000 veren te hebben. Het dichtste verenkleed wordt gevonden bij de watervogels. Dit komt omdat watervogels een goede isolatie nodig hebben. Een wilde eend heeft ca. 12.000 veren en een zwaan, schrik niet,

25.000 veren. Mijn petje af voor deze onderzoeker, die toch wel een engelen geduld moet hebben gehad om 25.000 veren te tellen !! Vogels hebben doorgaans in de zomer minder veren dan in de winter. Zo weten we bijvoorbeeld uit onderzoek dat musen in februari ca. 2.600 veren hebben en in oktober iets meer dan 1.500. Dit gegeven is ook voor ons als vogelliefhebber, erg belangrijk om te weten. Wanneer we immers vogels, die geruime tijd in een warm binnenverblijf hebben gezeten, zomaar in een koud(er) buitenverblijf zouden onderbrengen, dan lopen we de kans dat het verenkleed van deze vo-

gels hier niet op aangepast is. Een grotere vatbaarheid voor ziekte en in het ergste geval sterfte kan hier dan het gevolg van zijn.

Hoe is het gewicht van de veren in relatie tot het totale lichaamsgewicht van de vogel ?

Ondanks dat veren erg licht zijn, vormen ze een verrassend groot deel van het lichaamsgewicht van de vogel. Zo bleek een Amerikaanse zeearend met een gewicht van 4 kg ruim een kilo aan veren te hebben, wat meer dan tweemaal het gewicht is van zijn beenderen.

Tot zover dit artikel. Zo ziet u maar weer, waar een bezoekje in je eigen vogelverblijf al niet toe kan leiden. Toch had ik graag gewild dat de losse veren, die de aanleiding waren voor het schrijven van dit artikel, nog onderdeel uitmaakten van m'n vogels. Ze waren dan ongetwijfeld beter in conditie geweest voor de komende tentoonstelling. Daar staat tegenover dat ik dit artikel dan waarschijnlijk ook niet had geschreven.

A.van Kooten.

**BLANKENSTIJN'S
PET FARM B.V**

Turbinestraat 22
3903LW Veenendaal
Telefoon 08385-14530

Wij vragen regelmatig te koop: alle soorten kleur-, zang- en postuurkanaries

**M. BORGSTEIN - WAMEL
VOGELKWEKERIJ EN SPECIAALZAAK**

- Vele soorten vogels (in 300 m² verkoopruimte)
- Binnen- en buitenvolières
- Vogelkooien
- Natuurbroedblokken (van groot tot klein)
- Luchtreinigers en -bevochtigers
- Koltec Minigard schrikapparaat
- Diverse vogelboeders

Totaal 500 m² binnen voor uw hobby!

Vogelhandel: vr van 18.00 t/m 21.00 uur, zat van 9.00 uur t/m 18.00 uur.
Voeders en ovenge: ma t/m do van 13.00 uur t/m 18.00 uur, vr van 13.30 t/m 21.00 uur, zat van 9.00 uur t/m 18.00 uur. Overige volgens afspraak.

**M. BORGSTEIN - VAN HEEMSTRAWEG 107
WAMEL (bij Tiel) - TELEFOON 08878-1024**

"ANIMALI"

INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK
POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303 - EINDHOVEN
TEL. 040-113738 - TELEX 59437 Amali - NL

STEDS VOORRADIIG EEN
RUIME COLLECTIE TROPISCHE
EN ANDERE PARKVOGELS
Vraagt te koop: kanaries, poppen,
mannen, alle kleuren. Postuurkanaries
en waterslagers. Betalen de hoogste prijs.

VRAAGT ONZE UITGEBREIDE NIEUWE PRIJSLIJST.
Vogelliefhebbers bezoekt ons park!
Verkoop ook gedurende het weekend!

Rectificatie

Helaas is er bij de montage van het januarinummet iets mis gegaan. Twee op pagina 8 geplaatste foto's zijn verwisseld. Bij deze, met onze excuus, herplaatsing met de juiste onderschriften.

foto 2a. Kopstudie turquoisine man

foto 3b. Kopstudie splendid pop.

Turquoise (Neophema pulchella). De mutaties 1.

Mutatie x mutatie = wildkleur.

Binnen de neophemagroep ontstaan mutaties aan de lopende band. Zo lijkt het tenminste als je de advertenties doorkijkt. De meest vreemdsoortige varianten worden aangeboden. In een aantal gevallen betreft het werkelijk nieuwe mutaties. Vaak gaat het om mutatie-combinaties, een enkele keer om slecht gekleurde vogels van bekende mutaties, eventueel in combinatie met een of meerdere andere mutaties. De zogenaamde "lachs" bij de bourksparkiet is een actueel voorbeeld. Hiervan heb ik onlangs (sept.1991) een exemplaar gekregen, ten behoeve van genetisch onderzoek. Terug naar de Turquoise. Verschillende mutaties en mutatiecombinaties kunnen we aantreffen. De ware aard en verervingswijze van verschillende hiervan is nog onduidelijk. Het naast elkaar bestaan van zowel cinnamon, isabel als fallow wordt door verschillende fokkers in twijfel getrokken. Daarnaast zijn er aanwijzingen, getuige de fokresultaten, dat er binnen de gegeven serie meerdere, moeilijk te onderscheiden vormen bestaan. Het kruisen van twee fallows leverde bij een fokker bijvoorbeeld uitsluitend wildkleurige jongen op. Of het hier een verwisseling van verschillende mutaties betreft is mij niet duidelijk. Het bestuderen van de vogels en onderzoek van de veren en andere componenten, kan uitsluitend geven.

Het is wellicht zinvol een uitwerking te geven van dit voorbeeld: FALLOW x FALLOW = 100% FALLOW. We gaan ervan uit dat de fallow mutatie autosomaal recessief vererft. In dat geval moeten alle jongen fallowkleurig zijn. We gebruiken gemakshalve voor fallow het symbool f. De man is dan f/f en de pop eveneens f/f. Zowel de man- als de popgameten bezitten de gemuteerde allele f. (schema 1)

fallow x fallow

f/f x f/f	JE
1. MAN POP	f
f	f/f

100% fallow

Volgende stap: Stel dat het twee verschillende mutaties betreft.
Fallow 1 = f/f, fallow 2 = g/g.
Paring: f/f, g+/g+ x f+/f+, g/g > gameten van de man zijn f,g+ van de pop f+,g. (schema 2)

fallow 1 x fallow 2

f/f,g+/g+ x f+/f+,g/g JE

2. MAN	POP	f+	g
f g+	f	g+	
		f+	g

100% wildkleur split voor fallow 1 en fallow 2.

Alle jongen bezitten het genotype f+/f,g+/g. Naast beide gemuteerde allelen komen ook de beide wildallelen voor. In geval het autosomaal recessief verervende mutaties betreft, zijn alle jongen wildkleurig. Een tegenvaller dus. Wel zijn, als pleister op de wond, alle jongen dubbel split. Het kan natuurlijk dat een van beide mutaties geslachtsgebonden vererft. We krijgen dan bijvoorbeeld Xf/Xf voor fallow 1 en g/g voor fallow 2. De uitwerking is dan als volgt:
Man: Xf/Xf,g+/g+
pop : Xf+/Y,g/g (schema 3)

fallow 1 x fallow 2

Xf/Xf,g+/g+ x Xf+/Y,g/g JE

3. MAN	POP	Xf+ g	Y g
Xf	g+	Xf g+	Xf g+
		Xf+ g	Y g

Man: wild split fallow 1 + fallow 2
Pop: fallow 1 split fallow 2

De mannen zijn wildkleurig, maar de poppen laten de geslachtsgebonden recessieve fallow 1 mutaties zien. De mannen zijn wel split voor beide fallow mutaties, de poppen uiteraard alleen voor de autosomaal recessief verervende fallow 2 mutatie.

Natuurlijk kan ook de pop uit de pro-

bleemparing geslachtsgebonden recessief fallow vererven. Het resultaat is dan: (schema 4)

fallow 1 x fallow 2

Xf+/Xf+,g/g x Xf/Y,g+/g+ JE

4. MAN	POP	Xf g+	Y g+
Xf+	g	Xf+ g	Xf+ g
		Xf g+	Y g+

Man: wild split fallow 1 + fallow 2
Pop: wild split fallow 2

De mannen zijn weer wildkleurig, maar dubbel split. De poppen zijn ook wildkleurig en split voor de autosomaal recessief verervende fallow-vorm. Deze laatste situatie onderscheidt zich ogenschijnlijk niet van de vorige paring, waarin beide vormen autosomaal recessief vererven. De poppen uit deze combinatie zijn echter alleen split voor de autosomaal verervende fallow mutatie. Proefparingen en een goede boekhouding kunnen uitsluitend geven. Voor het definitief determineren van de verschillende vormen kan onderzoek noodzakelijk zijn.

John van Eerd.

R O O D F L A

De lori's van het geslacht *Chamosyna* worden honinglori's genoemd daarmee specifiek aangevend wat hun belangrijkste voedsel is; nectar.

Er zijn wetenschappers die van mening zijn dat de vogels van dit geslacht geen lori's zijn maar dat ze een overgang vormen van de lori's naar de echte honingeters. Maar toch zijn er best *chamosyna*-soorten bekend die, zij het evenwel in zeer bescheiden mate, toch bijvoorbeeld wat trogierst verorberen. **De roodflanklori, *Chamosyna placentis***, meet slechts zo'n 17-18 cm en ze komen in 5 rassen, namelijk ***placentis***, ***intensior***, ***ornata***, ***subplacens*** en ***pallidios*** voor op de Molukken, in Nieuw Guinea en omliggende eilanden op op de Bismarck- en de Salomonseilanden.

Tussen de rassen onderling zijn er enkele uiterlijke verschillen hetzij in formaat, hetzij in kleurstellingen. Zo is *intensior* groter dan *placentis* en heeft een violetblauwe stuit; *ornata* donkerder groen met een blauwe stuit en mist *subplacens* evenals *pallidios* de blauwe stuitbevedering.

In tegenstelling tot de meeste andere lori's, is er bij de *chamosyna*'s een duidelijk verschil in verschijningsvorm tussen man en pop. Bij de roodflanken, mist de pop het rood aan gelaat en op de flanken en zij heeft ook geen blauw bevederde oorstreek. Zij is op de wangen en op de oorstreek

De /

osel

N K L O R I ' S

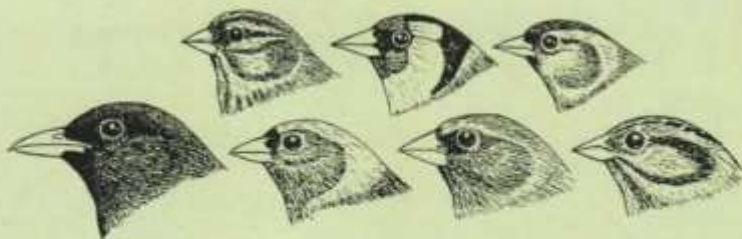

getekend met scherpe, fijne geelkleurige streepjes. Voor het samenstellen van een paartje is zo een sexueel dimorfisme in elk geval niet ongunstig.

Ze leven in de wat lager gelegen bosachtige gebieden, maar ze komen ook voor in open landschappen, kokosplantages en tuinen. Hun voedsel bestaat uit pollen, nectar en zacht fruit. De bloesem van kokospalm en koraalboom is erg in trek bij deze soort. Nestelen doen ze in boomholten, boven in de kroon van een palmboom, in oude en verlaten nesten van kraaiachtigen maar ook is er gezien dat ze in een termietenheuvel een gang hadden gegraven die leidde tot een nestholte.

De 3 ronde witte eitjes waaruit een gemiddeld legsel schijnt te bestaan, worden beurtelings door man en pop bebroed. De broedduur bedraagt ongeveer 23 dagen en de jongen blijven lang, ongeveer 56 dagen, in het nest.

Aanleiding tot dit artikelje is het feit dat er zo'n twee jaar geleden in België een lutino exemplaar is geboren. De fraaie kleuropname laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Inmiddels is er met die lutino pop verder gekweekt maar er zijn helaas niets anders dan twee wildkleurige poppen uit geboren, althans tot op heden.

vink, merel, kneu,
vink, putter,
groenling, sijs,
geelgors.

DE GEMISTE KANS

Het houden van Europese Cultuurvogels is voor vele liefhebbers een bron van vreugde en een nuttige besteding van hun vrije tijd. Dat hij daarbij wordt beperkt door een zéér verouderde wetgeving ondervindt hij dagelijks aan den lijve. De Vogelwet uit 1936 staat slechts zeven soorten toe, die in deze wet worden aangeduid als kooivogels. Deze zeven soorten zijn: putter, vink, sijs, kneu, merel, geelgors en groenling. Nu is het sinds 1985, vooral door inspanningen van de N.B.v.V., mogelijk om een vervoersvergunning aan te vragen. Deze vergunning (vogelvergunning K) vermeldt de vogels die voorzien zijn van een vaste erkende voeding. Zo'n vergunning is een jaar geldig en stelt de eigenaar in staat met zijn op de vergunning vermelde vogels legaal de openbare weg te betreden en om bijvoorbeeld deel te nemen aan een tentoonstelling of een bezoek aan een dierenarts af te leggen. Ook is het mogelijk deze vogels te ruilen of over te dragen aan derden. Deze vergunning is noodzakelijk omdat de Vogelwet 1936 het wel toestaat de zeven vermelde vogelsoorten te houden, maar je mag ze zonder vergunning niet vervoeren. Was het vroeger zo dat de meeste liefhebbers de Europese Cultuurvogels alleen maar in een gezelschapsvolière hielden om hun mooie kleuren of hun lieflijke zang, tegenwoordig ligt dat wel anders. Het zijn nu de fokkers van deze Europese Cultuurvogels die het voortouw hebben genomen door deze vogels massaal te fokken. Vogels waarvan vijftien jaar geleden nog werd gezegd dat ze niet te fokken waren, daarvan zijn nu reeds cultuurstammen aanwezig. Tevens zijn van vele soorten al kleurafwijkende stammen opgezet, waarbij de groenling als trendsetter heeft gediend. Al de fokkers van Europese Cultuurvogels (wildzang is hier niet de juiste term) hebben door selectie een vogel ge-

fokt die op vele gebieden niet meer te vergelijken is met zijn soortgenoten in de natuur. Er zijn bij deze vogels eigenschappen gevormd zoals rustig van aard en het opnemen en doorvoeren aan hun jongen van een vervangend voer(eivoer). Hun kleur en vorm moeten voldoen aan de daarvoor vastgestelde standardeisen. Al dat soort zaken hebben vogels doen ontstaan die net als zoveel andere dieren gedomesticeerd zijn geworden. De huidige fokkers hebben helemaal geen plaats in hun foklijn voor exemplaren uit de natuur. Deze veranderde wijze van onze liefhebberij hebben wij, als Speciaalclub Europese Cultuurvogel, reeds meerdere keren in samenspraak met het bestuur van de N.B.v.V. bij het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aangekaart. Dit alles met als doel dat er in een nieuwe Vogelwet, die op dit moment in voorbereiding is, iets van onze wensen is terug te zien. Maar op het ministerie heeft men duidelijk meer oor voor natuurbeschermersargumenten dan voor de onze. Daar waar het wordt toegejuicht, dat door eigen fok van tropische vogels de aanvoer uit die landen kan dalen, wordt voor de Europese Cultuurvogels dit argument niet gehanteerd. Wat wij als liefhebbers van Europese Cultuurvogels graag zouden zien is de erkenning dat de door ons gehouden vogels afwijken van de vogels uit de natuur. Dat houdt dan tevens in dat vogels voorzien van een erkende vaste voeding niet zouden moeten vallen onder de nieuwe Vogelwet en er geen beperkende maatregelen voor zouden moeten gelden. Op die manier kunnen we ook samen met vogelbeschermingsorganisaties de echte problemen aanpakken, zaken die echt resultaten opleveren, zoals:

* Het terugdringen van de illegale vangst van Europese vogels. Wij accepteren dan ook het voornemen dat

alle door ons gehouden Europese Cultuurvogels voorzien moeten zijn van een **vaste voeding**.

* Die zaken aanpakken die een echte bedreiging zijn voor de Europese vogels. Zaken als biotoopvernietiging, toenemend autoverkeer, gebruik van bestrijdingsmiddelen en de vervuiling en verzuring van ons milieu in zijn algemeenheid.

* Bestrijden van die afschuwelijke vogelvangsten in Zuid Europese landen waar miljoenen zangvogels verdwijnen in de paté.

Allemaal zaken die onze gezamenlijke inspanning meer dan waard zijn want wij vogelhouders zijn natuurliefhebbers.

Als de voortekenen niet bedriegen bestaat bij het ministerie van LNV het voornemen in de wetswijzigingsvoorstellen niet in te spelen op onze handreiking. Wij zijn overtuigd dat samen de illegaliteit kan worden aangepakt. LNV laat echter vele kansen liggen. Door de vogelfokker op één lijn te stellen met de illegale vogelvangst en handel, en ze in het verdomhoekje te stoppen, zullen de vele houders van bijvoorbeeld de goudvink in de illegaliteit blijven en zal het niet mogelijk zijn deze mensen te bereiken. En dit houdt dan weer het illegale wildvang-circuit in stand.

Een gemiste kans van de wetgever, zoals het er nu uitziet.

Speciaalclub Europese Cultuurvogels.

HONINGVOGELS

Nectariniidae

Tekst: Prof. dr. A. Stolk. Foto: Bob Dijkmans.

In de tropen van de Oude Wereld nemen de honingvogels zo goed als dezelfde plaats in als de kolibries Trochilidae in Amerika. Bij het bestuiven van bloemen spelen beide families een overeenkomstige rol. In hun bouw vertonen ze dan ook een aantal gelijksoortige kenmerken. Daaronder zijn er die als een aanpassing aan het leven met bloemen moeten worden beschouwd, maar ook die daarmee niet direct in verband staan. Van dit laatste kan het ontstaan van veervelden met iridiserende interferentie- of structuurkleuren worden genoemd, alsmede de veelvuldig voorkomende afname van de lichaamsgrootte. Die overeenkomsten blijken slechts oppervlakkig te zijn. Beide groepen zijn immers in principe zeer verschillend gebouwd, terwijl de verwantschap ver is te zoeken. Voor het juiste begrip merken wij op dat gewoonlijk in de vogelliefhebbers/literatuur van honingvogels wordt gesproken, in tegenstelling tot de wetenschappelijke literatuur, waar men meer van honingzuigers spreekt.

De familie van de honingvogels vormt een vrij eenvormige vogelgroep. De afmetingen bedragen 9 tot 22 centimeter: klein tot zeer klein dus, met als maximum een vogel hoogstens zo groot als een spreeuw. De tong en de snavel lijken sterk op die van de kolibries. De lange snavel is kokervormig en dun en vanaf de wortel smal. Hij is vrijwel altijd wat omlaaggebogen. Soms komt zelfs een sikkelvormige snavel voor, zoals bij de krombekhoningvogel of goudvleugelhoningsvogel *Nectarinia reichenowi*. De snavel is steeds spits en zwart en alleen aan de wortel van de ondersnavel vaak lichter gekleurd. De lange tong kan worden uitgestoken. Aan de punt zijn twee diepe gootjes aanwezig voor het vangen van insecten en het opzuigen van nectar. De bouw van de ledematen wijkt geheel af van die van de kolibries. Het doorgaans dunne loopbeen is vrij lang. De tenen hebben gebogen, middelmatig lange nagels. De vleugelvorm blijkt als bij alle andere zangvogels te zijn. De elleboog is goed ontwikkeld. Het draagvlak is afgerond. Van de tien handpennen blijven de vierde en de vijfde het langst te zijn. De staart is afgerond, trapvormig of recht afgesneden, maar nooit gevorkt. Zonder uitzondering bestaat hij uit twaalf goed-ontwikkelde pennen, waarvan de middelste vaak sterk verlengd zijn en ver over de andere heensteken. Er zijn acht geslachten met 108 soorten bekend. Het verenkleed vertoont bij oude mannetjes vaak fraaie glanzende of metaalachtige kleuren. De levendige uitingen doen ons weer aan kolibries denken. Ze overtreffen deze zelfs vaak met hun weergaloze kleurenpracht. Behalve deze structuurkleuren vertonen ze ook niet-glanzende, felgele en-rode veervelden. De sek-

sen zijn in het algemeen veel vaker aan hun verenkleed te onderscheiden dan dit bij de kolibries het geval is. De vrouwtjes hebben nooit de structuurkleuren van de oude mannetjes of andere opvallende kleuren. Bij minder bonte honingvogels blijken de flanken vaak met rode of gele veerpluimen getooid te zijn, die in rust door de vleugels wordt bedekt. Ze staan in dienst van de signaalcommunicatie, zoals we die het nest in de broedtijd bij de territoriumbezetting en-verdediging zien. Deze opvallende pluimen komen bij de vrouwtjes maar zelden voor. Wat de verspreiding betreft kunnen de honingvogels overal in de tropen van de Oude Wereld worden aangetroffen, zowel op de eilanden als op het vasteland, waar bloemen en insecten in overvloed aanwezig zijn: vanaf de westkust van Afrika tot de oostkust van Australië. Het grootste aantal soorten wordt echter in Afrika aangetroffen. Evenals de Amerikaanse kolibries hebben de honingvogels zich aan de meest uiteenlopende milieus aangepast. Sommige soorten horen thuis in de halfwoestijnen of aan de rand van de woestijnen van zuidelijk en tropisch Afrika. Andere soorten komen in vochtige laaglandbossen voor, weer andere op de hogere niveaus van het gebergte, bijvoorbeeld daar waar voor een rijke plantengroei wordt gezorgd door vaak aanwezige mist. Evenals bij de kolibries bevordert de uitbreiding van cultures (de tuinbouw bijvoorbeeld) ook de verspreiding en bestandsvermeerdering van de honingvogels. Zij hebben echter niet in de gematigde koude zones binnen weten te dringen en dit is dus anders dan wat de kolibries ons in dit opzicht laten zien. Ongunstige levensomstandigheden kunnen (evenals bij de koli-

bries) plaatselijk een trek veroorzaken. De in het gebergte levende soorten dalen daarbij af naar lagere niveaus (verticale trek), terwijl andere soorten soms over grote afstanden wegtrekken. In de broedtijd wijken de honingvogels sterk van de kolibries af. De paartjes blijken maar voor één broedseizoen bij elkaar te blijven. Het nest wordt gemeenschappelijk door het mannetje en het vrouwtje gebouwd. De jongen worden ook door beiden verzorgd, terwijl de eieren alleen door het vrouwtje worden bebroed. Het gesloten buidelvormige nest heeft een opening opzij. Het hangt aan een kleine tak en wordt zorgvuldig vervaardigd uit allerlei soorten materiaal, dat gewoonlijk met spinrag bij elkaar wordt gehouden. Het legsel bestaat doorgaans uit twee eieren, die fijne zwarte of bruine vlekjes op een bijzonder lichte ondergrond vertonen. De broedduur bedraagt dertien tot vijftien dagen. De jongen blijven nog ongeveer twee of drie weken op het nest. Het voedsel van de jongen bestaat uit kleine insecten. Opmerkelijk is dat deze kogelvormige nesten in het tropisch deel van Azië en in Afrika vaak worden bezocht door kleine koekoeksoorten, zoals de bronskoekoek *Chalcites lucidus* en de goudkoekoek *Chrysococcyx caprius*. Wordt het koekoeksjong door de honingvogels grootgebracht, dan barst het nest door de snelle groei van de parasiet soms open. De voedingswijze van de honingvogels komt met die van de kolibries overeen. De bouw van de snavel en de tong doen dit al vermoeden. Het voedsel bestaat uit kleine insecten en nectar, die met de uitgestoken tong uit de bloemen wordt gehaald. Het menu wordt in bepaalde omstandigheden aangevuld

met vruchtensap of vruchtvlees. De spinnenjagers van het geslacht **Arachnothera** en andere grote vormen zouden vrijwel uitsluitend insecten en spinneneters zijn. Bij de nectaropname houdt de vogel zich vast aan de bloem. De insectenvangst vindt in de vlucht plaats. De vleugelslag van de honingvogels kan zo snel zijn, dat ze enige seconden in de lucht voor een bloem stil kunnen blijven hangen. Ze kunnen dit ook voor een spinneweb doen om de op niets verdachte spin buit te maken, maar zijn daarin lang niet zo bedreven als de kolibries. Bloemen met buisvormige kroon worden graag bezocht. In Zuid Afrika vormen de talrijke aloëaanplantingen één van de favoriete milieus. Honingvogels leggen een voortdurende aktiviteit aan de dag: ze zijn vlug in hun bewegingen en bijzonder levendig. De rechtlijnige vlucht is snel, maar duurt nooit lang. Ze zijn zeer behendige vliegers, maar kunnen niet achteruitvliegen, zoals de kolibries dit doen. Ook kunnen ze gemakkelijk op de takken lopen zonder

daarbij gebruik van hun vleugels te maken. Onderling maken ze nog wel ruzie, maar zijn toch lang niet zo agressief en onverdraagzaam als dit bij de kolibries het geval is. Gewoonlijk worden ze in paartjes of alleen aangetroffen. Dit neemt echter niet weg, dat ze ook vaak kleine groepen vormen om gezamenlijk bloeiende bomen en struiken af te zoeken. Zonder echt agressief te doen, jagen ze daarbij elkaar na onder het uitstoten van korte scherpe roepgeluiden. De echte honingvogels van het geslacht **Nectarinia** vormen het grootste geslacht. Het wordt in verschillende ondergeslachten verdeeld. De kleinste honingvogel is de dwerghoningvogel **Nectarinia minima** uit Zuid India. Kan met kleine kolibries wedijveren wat de geringe afmetingen en het opvallende, gedeeltelijk glanzende verenkleed betreft. Een bijzonder fraaie soort is de amethisthoningzuiger **Nectarinia amethystina**, die in verschillende ondersoorten de open gebieden van Zuid en Oost Afrika bewoont. De olijfgroene honingzuiger

Nectarinia olivacea behoort tot de onopvallendste soorten met een geheel olijfgroen verenkleed. Bij het mannetje komen aan de flanken gele pluimen voor, wat ongetwijfeld een verrijking van het verenkleed betekent. De prachthoningvogel **Nectarinia superba** is een van de grootste soorten met de opvallendste structuurkleuren, uit de wouden in de laagvlakte aan de Golf van Guinee. Tot de langstaarthoningvogel van het ondergeslacht **Nectarinia** behoren enige Afrikaanse soorten, waarbij de middelste staartveren sterk verlengd zijn. In Zuid en Oost Afrika komt de fraaie, vrij grote emeraldhoningvogel **Nectarinia famosa** algemeen voor. Bij het mannetje contrasteert het bronskleurige groenachtige verenkleed fel met de gele pluimen aan de flanken. Bij de glanzende honingvogel **Nectarinia coccinigaster** zijn de borst en de bovenzijde van het lichaam voor het grootste deel bedekt met glanzende veerveelden.

Kweek met de Jendaya

De Jendaya parkiet (*Aratinga jandaya*) leeft in Noordoost Brazilië. De kop, nek en delen van de bovenkant zijn rijkelijk helder geel, overgaand naar het herig rood van de onderste delen. De dijen zijn olifgroen, soms getekend met een paar rode veertjes. De bovendelen zijn groen behalve de lagere rug die oranje is.

Vliegveren en de punt van de staart zijn lichtblauw terwijl de rest van de staart bronsgroen is. De oogringen gaan van helder wit tot zwart. Het blijkt dat vogels die in een buitervolière, onder invloed van de zon gehouden worden een donkere oogring bezitten, terwijl dezelfde dieren in een binnenruimte ondergebracht een lichtere oogring krijgen. De snavel is zwart, de iris grijsbruin en de poten roodachtig grijs. De lengte van deze vogels is ongeveer 30 cm. Onvolwassen dieren hebben bleker geel of oranje en bezitten over het algemeen meer groene pluimen. Jendaya parkieten delen een aantal karakteristieken met de Goudkop- (*A. auricapilla*) en de Zonparkiet (*A. solstitialis*). Sommige kwekers rangschikken deze drie soorten onder hetzelfde geslacht met de naam *Aratinga auricapilla jandaya*. De Jendaya werd reeds gekruist met de Nandaya-Zonparkiet-Goudkapparkiet en de Goudvoorhoofdparkiet. Vele mensen vragen me hoe ik mijn Jendaya parkieten kweek en mijn antwoord doet menige wenkbrauw rijzen. Het is niet enkel voedsel dat ik verstrek of mijn automatisch watersysteem waarop de meeste mensen reageren, doch wel hun behuizing. Al mijn Jendayas zijn kooibroeders met een gewoon ouderwets houten valkparkietennest dat aan de buitenzijde bevestigd is met een bodembedekking van pijnboomhoutkrullen. De maten van mijn kool-

en zijn 50x50x75 cm lang. In iedere kooi plaats ik metalen potjes bevattende safloorzaad-zonnebloempitten en parkietenmengeling. Vroeger gebruikte ik metalen konijnenvoerbakjes, doch ondervond dat de vogels op zoek naar hun geliefkoosd zaad te veel van het overige in het rond strooiden en dit alzo verloren ging. Deze voerbakjes kunnen nog wel aan mijn kooien bevestigd worden maar komen enkel in aanmerking als andere mensen de dieren komen verzorgen als ik voor enkele dagen weg moet. Daardoor moet dan de kooideur niet geopend worden. Sommige van mijn paren kunnen zeer vals worden tegenover vreemden (ook tegenover mij) doch ik ben zeer vertrouwelijk met mijn vogels en hun agressiviteit stoort me dan ook niet. De dieren ontvangen eveneens iedere dag een kop gekiemd zaad bestaande uit zonnebloem safloor-millet-duivenmengeling-kanariezaad, aangevuld met appel, sinaasappel, erwten, mais (vers of diepgevroren) geraspte bieten, wortelen, spinazie, vitaminen, levertraan en tarwekiemolie, alles goed door elkaar gemixt. Ander fruit en groenten volgens het seizoenaanbod. In iedere kooi staat eveneens een schotel met vers water om te drinken en te baden. Tot slot is er overal een mineraalblok voorhanden. Het moeilijkste is het samenstellen van een paar. Hiervoor zijn vele mogelijkheden vooropgesteld zoals het sexen op zich. Wel ik ben nog steeds op zoek! Zo las ik dat de huid rond het oog bij de poppen zeer wit zou zijn en bij de mannen veel grijzer. Als ik dat dan bij mijn reeds bekende mannen bekijk dan klopt daar niets van. Men schreef ook dat de iris bij de man donkerder zou zijn dan bij de pop. Ook dat klopte meermaals niet doordat ik verschillende mannen bezit met een lichte iris en de meeste van mijn poppen een heel donkere iris heb-

ben. Er werd ook verteld (bij een vogelhandelaar) dat poppen bijten en mannen niet. Als je dat allemaal geloofd kun je beter met de vogelkweek stoppen. Ik heb verschillende Jendaya paren waarvan man en pop beiden even mooi gekleurd zijn, en hun maten (lichaam en kop) zijn van dezelfde grootte. De enige manier waarop ik ze uit elkaar tracht te houden is door de bekkentest, om tenslotte alleen zekerheid te hebben na endoscopisch onderzoek. Indien men de bekkentest methode gebruikt dan heb ik wel ondervonden dat bij de mannen de stuitbeentjes scherp en zeer dicht bij elkaar staan, terwijl ze bij de poppen verder uit elkaar staan en zachter aanvoelen. Het vraagt vanzelfsprekend enige ondervinding om dit voor een groot gedeelte juist te hebben, doch dit is de enige manier om zonder operatieve ingreep zoveel mogelijk man en pop uit elkaar te houden. Er zullen vanzelfsprekend steeds ook vogels zijn waarbij zo'n bekkentest niet opgaat. Vooral als ze nog jong zijn. In ieder geval heb ik op deze wijze en met endoscopisch onderzoek kunnen voorkomen dat er nog veel dieren op een partner zitten te wachten. Vele liefhebbers stelden me de vraag "hoe oud moeten Jendayas zijn om te kweken?" Zelf had ik dieren die nestelden nog vóór ze 9 maanden oud waren, doch het meeste succes heeft men met vogels tussen de 18 en 20 maanden oud. Ik heb ondervonden dat van paren die zeer jong op nest gaan, hun eieren niet uitkomen of dat ze hun jongen niet voeden. Er waren er zelfs bij die hun eigen eieren stuk maakten of ze opaten. Op de leeftijd van 2 jaar stoppen al die problemen en gaan ze ernstig aan het werk. Het kan geen kwaad een jong paar in een broedsituatie te brengen met de hoop op nakomelingen. In dit geval hebben ze zich reeds goed aan het hok en omgeving aangepast en verloopt alles nadien veel vlotter. Indien dus een jong paar wil nestelen laat ze gerust hun gangetje gaan. Blijven de jongen in leven dan kan men ze nog wegnemen en met de hand grootbrengen

parkiet

Tekst: Robbie Harris Foto: Horst Müller.

om alle risico te vermijden. Iedere levende jonge vogel is een gift, ongeacht de ouderdom van de ouders. Een andere vaak gestelde vraag is hoe lang kan het duren vooraleer een paar Jendayas gaat nestelen. Wel deze vogels zullen nestelen wanneer ze daar klaar voor zijn en niet vroeger. Ik heb een paar dat bij een andere reeds 3 jaar vertoefde zonder teken van nestelen. Men had ze daar vanzelfsprekend bij elkaar gebracht met de hoop op nakomelingen, doch zonder resultaat. Ze werden het moe om ze maar steeds te voeden en verkochten ze aan mij. Minder dan 3 weken later nadat ik ze bij mij had, hadden ze eieren en brachten 2 jongen groot. Sommige Jendaya's indien ze bij elkaar passen, beginnen aan een nest na een paar weken. Andere wachten langer dan een jaar. Ik had zelfs een Jendaya man die als troetdier gebruikt werd en bezorgde hem een operatief gesexede pop die eveneens als huisdier door het leven ging, onmiddellijk viel hij haar aan. Eerst nam ik de pop enkele dagen weg, probeerde het opnieuw, doch met hetzelfde resultaat. Dan nam ik de man weg, zette de pop eerst in de kooi en voegde hem er nadien terug bij. Opnieuw begon hij achter haar aan te zitten en te bijten. Ik stond op het punt op te geven toen ik besloot nog eenmaal iets te proberen. Ik nam het paar uit de kooi en plaatste hen in het hok ernaast, het was meteen liefde op het eerste gezicht. Ze begonnen onmiddellijk elkaar te krabben en de man begon de pop te voeren. Enkele minuten later verdwenen ze in de nestkast. Minder dan 2 weken later zat ze op haar eerste ei. Tot op de dag van heden heb ik nog niet kunnen vinden waarom hij haar aanviel in die bepaalde kooi, terwijl beide kooien er hetzelfde uitzagen en uitgerust waren met dezelfde voerbakjes, nesten en nestvulling. Als ik een ideaal paar samengebracht heb, hoop ik maar dat ze elkaar graag mogen. Indien alles goed gaat ontwikkelt er zich een binding. Met een binding bedoel ik elkaar knuffelen en krabben, met daarbij een man die regelmatig

de pop voert en haar nadien hopelijk bevliegt. Als een koppel begint te broeden en zich klaarmaakt om nakomelingen groot te brengen verblijft de pop het meest van de tijd in de nestkast. Korte tijd later zwelt haar anus en na een paar dagen is het eerste ei gelegd. De meeste Jendaya's leggen 4 eieren per broed op basis van iedere 2 dagen een ei. Ik heb reeds legfels van 1 ei gehad maar eveneens van 6. Wanneer het tot broeden komt is ook per pop verschillend. Sommige van mijn paren beginnen meteen na het eerste ei te broeden, terwijl anderen wachten tot na het derde ei. Weer anderen beginnen eerst na het laatste ei. De broedtijd bij Jendayas is 26 dagen. Bij sommige paren broedt de pop alleen, en komt de man 's nachts in het nest bij haar, om te slapen. Bij enkele van mijn paren broeden beiden de eieren uit. Onthoud dus dat wat goed is voor het ene paar slecht voor het andere kan zijn. Zodra de jongen uitgekomen zijn is het belangrijk dat men veel vers fruit en groenten ter beschikking stelt. Bij mij krijgen ze geweekt brood en gekiemde zaden bestrooid met vitaminen en calcium. Ik inspecteer de nestkast 2 maal per dag ('s morgens en 's avonds) om zeker te zijn dat alles goedgaat met de jongen. De Jendaya babys groeien zo vlug dat tegen de tijd dat ze 6 weken oud zijn ze bijna volledig in de veren zitten en tussen 10 en 12 weken eten ze meestal alleen.

Problemen rond de vogelwet in Nederland

Tekst: Prof. dr. N.H. Verdonk
Foto's: A. de Bruijn en B. Dijkmans

Onlangs verscheen in *Onze Vogels* (52; 479, 1991) de mededeling, dat er in 1992 een vogelvergunning K was aangevraagd voor: 1431 vinken, 1879 putters, 343 kneuen, 1036 sijnen, 1792 groenlingen, 93 geelgorzen en 26 merels. Dit bericht heeft mij als bioloog aan het denken gezet over de status van de wildzangvogels (ook wel Europese cultuurvogels genoemd) die door vogelliefhebbers in volières gehouden en gekweekt worden.

Twee gescheiden populaties.

Uit bovenstaande gegevens blijkt, dat er naast een natuurlijke, in het wild levende, populatie van vinken, putters, sijnen en groenlingen een in volières levende cultuurpopulatie is ontstaan. Dit is zeker het geval als men Nederland niet geïsoleerd ziet, maar als onderdeel van West Europa, waar in België en Duitsland, dank zij een liberalere wetgeving, aanzienlijk grotere aantallen vinken, putters, groenlingen etc. gekweekt worden. Inmiddels zijn de wilde populatie en de in volières levende cultuurpopulatie sterk uit elkaar gegroeid. Een overtuigend bewijs hiervoor kon men aantreffen op de Nationale Vogelshow "Vogel '92", die van 9 t/m 12 januari 1992 in het Turfschip te Breda gehouden werd. Er werden 67 groenlingen getoond, waarvan bijna de helft (32) uit kleurmutanten (bruin, agaath, isabel en ino) bestond. Omdat de meeste kwekers hun mutanten kweken uit heterozygote wildkleur vogels, kan men veilig aannemen, dat een groot gedeelte van de getoonde wildkleur groenlingen drager is van

Witte putter

gemuteerde genen. Hoewel het domesticatieproces bij de groenling het verst is voortschreden, komen er ook bij vink, putter en sijs reeds meerdere mutanten voor, zodat ook

Kleurzwijkende groenling

hier de situatie ontstaan is van twee reeds ver uit elkaar gegroeide populaties.

Consequenties voor de handhaving van de vogelwet.

Tot nu toe worden - althans zover mijn informatie strekt - in beslag genomen vogels weer terug geplaatst in de natuur. Dit nu is volstrekt onverantwoord! Natuurlijk hebben anders gekleurde groenlingen zoals agaath, bruin en zeker geel gekleurde ino's, nauwelijks overlevingskans. Gevaarlijker voor de wilde populatie als geheel is echter het loslaten van wildkleur vogels, die drager zijn van gemuteerde genen. Op deze manier wordt immers de natuurlijke populatie besmet met een aantal genen, die zeker nadelig zijn voor het welzijn van deze populatie. Er dreigt nog een ander gevaar. Omdat de huidige wetgeving overdracht van gekweekte vogels bemoeilijkt door de verplichtingen van een vogelvergunning K bij een overdracht-handel in deze vogels is zonder meer verboden - bestaat het gevaar, dat kwekers hun overtollige vogels moeilijk kwijt kunnen en dus maar loslaten. Om het probleem van de in beslag genomen en overtollige vogels op te lossen zou het mijns inziens gewenst zijn, dat de vogelvergunning K zo snel mogelijk wordt afgeschaft, zodat men alle in de wet genoemde vogels, mits van een vaste voeding voorzien, niet alleen mag houden, vervoeren en tentoonstellen, maar ook te koop aanbieden, verko-

 witte molen
WITTE MOLEN B.V.
MOLENEIND 2
4266 GD MEEUWEN/NB

Grandioze actie Witte Molen

Topkwaliteit Vogelvoer:

Maar liefst **20%** gratis

pen en afleveren zonder enige ver-
gunning.

De situatie rond de goudvink.

Beperken we ons niet tot Nederland dan blijkt in West Europa de domesticatie bij de goudvink minstens zover voortgeschreden als bij de groenling. Treffen we bij de laatste soort 3 gemuteerde genen aan, nl. agaat, bruin en ino (isabel is een combinatie van de genen agaat en bruin), bij de goudvink blijken niet minder dan 4 gemuteerde genen aanwezig te zijn nl. albino en zwart (Onze Vogels 51; 269, 1990); verder pastel en de meest recente mutant, die ik voorlopig maar als grijs betitel (Onze Vogels, 52; 248-254, 1991). De conclusie kan niet anders luiden dan dat ook bij de goudvink binnen enkele jaren een belangrijk deel van de gekweekte vogels "besmet" zal zijn met gemuteerde genen. Ongetwijfeld zullen deze mutaties van de goudvink ook hun weg vinden naar Nederland, waar reeds een aanzienlijke cultuurpopulatie van goudvinken aanwezig schijnt te zijn. Zo ging Dhr Pieters, Directeur Natuur-, Milieu- en Faunabeheer tijdens een contactdag van de controleurs Flora en Fauna van de Algemene Inspectiedienst op 16 september 1990 ervan uit, dat in Nederland 15.000 illegale goudvinken gehouden worden (Het Vogeljaar, 38; 224, 1990). Wat men in de toekomst, als de gemuteerde genen ook binnen de Nederlandse cultuurpopulatie wijd verspreid zullen zijn, met in beslag genomen goudvinken moet doen, is mij een raadsel. In ieder geval niet loslaten. In dit verband is het te betreuren, dat de opvatting van de Hoge Raad, die in zijn arrest van 3 juni 1969 vaststelde, dat zelf gekweekte goudvinken tot het pluimvee - volgens van Dale "het tamme gevogelte dat men tot zijn nut of uit liefhebberij houdt" - dienen gerekend te worden en derhalve niet onder de beschermde vogels vallen, weer ongedaan is gemaakt. In het licht van de nu ontstane situatie van een cultuurpopulatie van goudvinken met vele mutanten getuigt de uitspraak van de Hoge Raad van een vooruitziende blik.

*De auteur is oud-hoogleraar in de Algemene Dierkunde aan de Rijksuniversiteit Utrecht.

Avocado, giftig voor de vogel!

Omdat niet veel mensen dit weten, (ik wist het ook niet) vind ik het belangrijk dat men dit te weten komt. Ik heb er een papagaai aan verloren, de andere is nog ziek, als ik dit schrijf. Ze hadden elk op een dinsdagavond iets minder dan een kwart van een avocado gegeten. De volgende dag, woensdagochtend, waren ze allebei erg slaperig. Die woensdagavond spuugde het mannetje een paar onverteerde zaden uit. Dit gebeurde twee keer. Een paar uur later vond ik ik hem dood in zijn kooi. Bij de sectie kwam er niet veel uit, behalve dat de ene maag zaden bevatte en de andere maag leeg was. Voor de rest zeiden ze dat het een goed doorvoede vogel was. Nadat ze gehoord hadden dat hij avocado gegeten had, zeiden ze dat dat de doodsoorzaak moest zijn. Het avocadovlees is namelijk giftig voor de vogel, de pit is nog giftiger. De andere vogel was donderdagmorgen ziek. Ze sliep alsmaar en begroette me niet toen ik naar haar toe kwam. Toen ik haar uit de kooi haalde, probeerde ze te vliegen, maar dat lukte haar niet. Ik heb haar meegenomen naar de dierenarts, die haar een vochtinjection gaf tegen het uitdrogen. Toen ik terug was begon ze heel veel te braken, onverteerde zaden met veel slijm.

Wat te doen

Als de vogel avocado net heeft gegeten kun je de vogel water geven via een spuitje, de vogel op zijn kop houden en de krop masseren, zodat het water met de avocado er uit komt. Dit herhalen tot er geen avocado meer in de krop zit. Dit lijkt mij een moeilijk karwei, het is misschien beter een dierenarts dit te laten doen, als je daar snel heen kunt en snel geholpen wordt. Als het langer geleden is kun je alleen maar afwachten en de vogel via een spuitje te eten en te drinken geven, er is namelijk geen anti-gif tegen avocado. De vogel onder een burelamp zetten van 60 watt voor de warmte, het licht is niet erg voor onze vriend.

Het voedsel

De vogel eet en drinkt als ze ziek is waarschijnlijk niets, ze mag ook nog geen zaden hebben. Wat ze wel moet hebben is een papje van Nutri-soja met veel druivensuiker erdoorheen, mengen met water. Het papje moet zo dik zijn dat je het met een spuitje nog net kan opzuigen. Nutri-soja koop je bij de apotheek of drogist, het is babyvoeding. De vogel dit elke 3 uur geven d.m.v. een spuitje, er op letten dat de krop leeg is voor je het geeft. De krop zit aan de onderkant van de hals bij de romp, als hij vol is kun je dat voelen, dan zit er een bobbel. Voorzichtig geven anders verslikt de vogel zich. Als ze wat beter is, wat appel en liga in stukjes geven. De liga moet niet fijn gemaakt worden. Het papje zo lang geven tot ze zelf weer gaat eten. Als ze een paar dagen zelf appel en liga heeft gegeten, dan kan je voorzichtig overgaan naar haar eigen voedsel. Maar de appel en de liga er nog wel bij geven zodat ze kan kiezen. Nog beter is het dit alles de dierenarts te laten doen!

Suzanne Siemons

Noot:

Zie ook Onze Vogels 1989, pagina 351.

Eivoer
Universeelvoer

emmer
5 kg:

Nu met 1 kilo extra

Verkrijgbaar bij uw dierenspecialzaak

*als uw vogels
u lief zijn*

Amazona aestiva

Vorig jaar had ik voor het eerst jongen uit een koppel blauwvoorhoofd amazones. De pop legde het eerste ei op 31 maart, de tweede rond 4 april en het derde ei trof ik aan bij controle op 10 april. Bij controle op 5 mei lagen er twee jonge vogels in het nestblok, later bleek dat het derde ei onbevruucht was. Beide jongen heb ik op 15 mei geringd, maar bij controle de volgende dag, had een vogel de ring weer af zodat ik opnieuw moest ringen en die keer bleef die zitten.

Toen de vogels ongeveer 5 weken oud waren, heb ik ze uit het nestblok gehaald om ze met de hand verder op te voeden voor handtamheid. Met advies van een papegaaienkweker uit de omgeving is dit goed gelukt. Rond 29 juli waren de vogels zelfstandig en heb ik besloten ze beiden zelf te houden en heb ik ze ondergebracht in een kooi van 110x80x200 cm (LBH).

Het broedblok wat ik gebruik is gemaakt van beuken planken. En heeft een afmeting van 60x28x28 cm met een invleggat van 12 cm. Het blok is bevestigd aan de buitenkant van de kooi zodat ik van buiten af het nest kan controleren. De kooi zelf heeft een afmeting van 140x110x200 cm.

Als voer geef ik de vogels een mengsel van papegaaienvoer (zonder pinda's) duivenvoer en agapornidenvoer. Daarbij elke dag wat fruit en regelmatig geweekt duivenvoer met daaraan toegevoegd een hoeveelheid PT-food. Ook geef ik de vogels regelmatig rozebottels en mais uit de vriezer. Naast de voerbakken is er ook een bak met grit en maagkiesel aanwezig zodat als de vogels er behoefte aan hebben ze hiervan wat op kunnen nemen.

Rob van de Scheur.

Begin mei 1991 kocht ik bij een vogelhandelaar in Breda een zojuist geïmporteerd koppel jacarinivinken, **Volatinia jacarina**, welk in drie rassen voorkomt in Zuid Amerika.

Omdat de vogels in prima conditie verkeerden durfde ik het wel aan om de vogels onmiddellijk in mijn dichtbeplante buitenvolière van 8x3 m (zonder nachthok of overdekt gedeelte) te plaatsen. De vogels deden het van het begin af prima. In dezelfde volière zaten verder nog enkele koppels Europese vogels, zoals vinken, groenlingen, sijsjes, kneuen en Russische putters, waarmee ik ook dit jaar erg succesvol heb gekweekt. De vogels krijgen allemaal hetzelfde zaadmengsel als hoofdvoedsel, bestaande uit kanariezaad gemengd met wat tropenzaad en enkele soorten onkruidzaad. Verder dagelijks wat CéDé eivoer vermengd met 50 gram Aves en gekiemd zaad. Tot slot nog dagelijks volop bladluis, die ik verzamel vanaf brandnetels, buffalowormen en kleine witte maden uit de hengelsportzaak, die ik schoonmaak en in een open bakje bewaar, vermengd met CéDé eivoer en Aves opfok. Hoewel ik zeker dit jaar nog geen kweekresultaten verwachtte, begon de man al na zowat twee weken te baltsen, door steeds vanaf een uitstekende tak een metertje omhoog te vliegen om vervolgens al sijrend weer op een lager gelegen takje neer te strijken. Toen ik het daarop volgende weekend door de kooi liep, om wat jonge vogels te gaan ringen, viel mijn oog op een klein nestje, gemaakt van alleen maar sisalvezel en

Mijn kweek met Jacarinivinken

cocosvezel met daarin twee vuilwit gespikkelde eieren. Het nest was tamelijk los en je kan gewoon door de bodem heen kijken, het hing tussen de brandnetels. Toen ik twee dagen later nog eens ging kijken bleek het een nest van de jacarini's te zijn en in totaal drie eieren te bevatten. Vanaf die dag sloegen de vogels beide alarm als er iets of iemand in de buurt van de kool kwam; een luid tsjik-tsjik geroep. Ik was nogal nieuwsgierig en besloot de gang van zaken op de voet te volgen. Na acht dagen broeden merkte ik aan de vogels dat er iets aan de hand was en na nestcontrole bleek dat alle drie de eieren waren uitgekomen. De jongen groeiden onwaarschijnlijk snel en ik kan ze na drie dagen nog maar nauwelijks ringen met 2,3 mm ringen. Ze werden hoofdzakelijk gevoerd met buffalwormen en oorwormen, die ze zo af en toe konden vangen. Toen de jon-

gen acht dagen oud waren vlogen ze al uit, de staart was nog lang niet volgroeid. Twee dagen na het uitvliegen had de pop al weer een nieuw nest gereed en de man bracht de jongen verder alleen groot, terwijl de pop aan een nieuw legsel van weer drie eieren begon. De jongen waren na ongeveer 2 à 3 weken volledig zelfstandig en hoewel ik ze bij de ouders in de vlucht heb gelaten, werden ze netjes met rust gelaten. Nooit heb ik iets gemerkt van agressiviteit van de ouders naar de jongen of naar andere vogels in de volière. De twee volgende rondes gingen achter verloren, achtereenvolgens eerst het ene nest door andere vogels uit elkaar werd getrokken en het andere door een zware regenbui. Het vierde nestje zat in een jonge spar en bracht weer drie eieren met jongen, die na acht dagen uitkwamen. Alles verliep zo als de eerste keer. Toen de pop voor de vijf-

de keer ging nestelen heb ik alle jacarini's uitgevangen en naar een binnenvolière overgebracht. De jongen zijn alle zes in leven gebleven en lijken mij zelfs nog iets forser dan de oudervogels. In het jeugdkleed zijn de jongen in kleur niet van de moeder te onderscheiden, maar na zo'n drie maanden begonnen er twee wat zwarte plekken te vertonen en dat blijken dan dus mannen te zijn.

Volwassen jacarinivink man. De popjes zijn overwegend bruin aan de bovenzijde, terwijl de onderzijde meer crème van kleur is met bruinere tekening. Zij heeft een donker hoornkleurige bovennavel en een lichtere ondersnavel.

NUTTIGE WENKEN BIJ DE KLEURKANARIEKWEEK

De groenserie

Als we over de groenserie schrijven, hebben we het over vogels die beide pigmenten bezitten: het zwarte bestreppingspatroon (eumelanine) en het bruine tussenpigment (phaeomelanine) **z+ rb+**. Deze vogels hebben we dan:

Met de witte bijkleur; staalblauw en blauw.

Met de gele bijkleur; goudgroen en groen.

Met de oranjerode bijkleur; oranjerood brons en oranjerood brons schimmel.

Niet lettend op de bijkleur, zijn deze vogels in hun gezamenlijke kenmerken gelijk. De bijkleur bepaalt hier met welke vogel we te doen hebben. De staalblauwe, de goudgroene en de oranjeroodbrons zijn de intensieve vogels en de blauwe, de groene en de brons schimmel zijn de tegenhangers in schimmel. Zoals bij elke vogel zijn ook hier de intensieve mannen de tentoonstellingsvogels, terwijl bij de schimmels de poppen het beste tot hun recht komen, maar daarover later meer.

Met deze groep vogels staan we het dichtste bij de wilde kanarie, waarvan in een ver verleden onze vogels afstammen. Toch kunnen we de dieren van nu er moeilijk mee blijven vergelijken. Bij de wilde kanarie is het mannetje fel gekleurd, de pop is grauwoen. Men zou ook kunnen zeggen de mannen zijn intensief en de poppen schimmel. In onze kooien komen zowel intensieve mannen en poppen voor. Ook het omgekeerde is het geval nl. schimmel mannen en poppen. Dit alles heeft te maken met de functie van de kleuren in de natuur. In onze hokken is deze functie verloren gegaan. Het mannetje hoeft het popje niet meer zo te veroveren. Wij paren de dieren aan elkaar zoals wij dat wensen. De veroveringsdrang is dus verloren gegaan. Ook het doorkweken met speciaal uitgezochte kleuren heeft deze verandering teweeg gebracht. Het kleurenpatroon zou men kunnen zeggen is door de kwekers totaal veranderd. Onze groene kanarie is ook veel groter dan zijn voorvaderen in het wild. In de natuur levende diertjes zijn niet groter dan 11 tot 12 cm. Onze kanaries nu, moeten minimaal 13 tot 14 cm zijn, dat is de vereiste grootte. Wat onderscheidt de vogels uit de groenserie nu van de andere kleurslagen? Wij kunnen voor iedere serie de daarbij horende kenmerken noemen waardoor een

goed beeld ontstaat van groepen vogels. Op die manier is er een inzicht te krijgen in een grote verscheidenheid.

Kenmerken van de groenserie.

- fijne, smalle, korte bestreping op de rug en in de flanken.
- bestreping moet goed afgetekend diep zwart zijn.
- snavel, pootjes en nagels zo donker mogelijk.
- geen bruin of schimmel bij de intensieve vogels.
- intensieve moeten vol-intensief zijn.
- schimmels mogen een iets bredere bestreping hebben.
- schimmels mogen minimaal bruin in de rug laten zien.
- ook in de vleugel- en staartpennen mag minimaal bruin aanwezig zijn.
- schimmel moet goed en egaal verdeeld zijn over de gehele vogel.

Als we de bijkleur er bij betrekken zien we toch verschillen tussen de vogels. De bijkleur zal bij de een beter tot zijn recht komen in combinatie met andere eigenschappen. Zo wordt voor de intensieve net de gele en de witte bijkleur de volle blauwfactor gewenst. Daardoor wordt de kleur veel helderder en het eventuele bruin wordt nog verder teruggedrongen. Bij

de oranjerood brons mag geen blauwfactor aanwezig zijn. Voor de gewone blauwe wordt een matige intensiviteit vereist en de enkele blauwfactor, dan zal de tint van deze vogel het beste tot zijn recht komen. Bij de blauwe met de dominant wit factor mag een gele aanslag in de vleugelranden zijn, maar wel minimaal. De groene zal een normale schimmelwerking moeten hebben en de bijkleur moet zwak geel zijn. Deze schimmelvogel mag geen blauwfactor bezitten. Voor de oranjerood brons schimmel wordt ook een egale schimmelwerking gevraagd en een dieprode bijkleur in tegenstelling tot het zwakke geel bij de groene.

Als we deze eisen bekijken, kunnen we concluderen dat tussen de intensieve in de groenserie slechts kleine verschillen bestaan, die liggen in het wel of niet aanwezig zijn van de blauwstructuur en bij de kortbevederde vogels in de kwaliteit van de bijkleur geel en oranjerood. Dit wetend kunnen we voor elke vogel fouten gaan bekijken. Daarvoor verwijzen we naar de standaardeisen, waar alle mogelijke fouten op een rijtje staan. In het algemeen kunnen we echter zeggen dat alles fout is als we bij de genoemde kenmerken ergens **TE-VEEL** of **GEEN** kunnen zetten: te

Blauw

veel schimmel, te intensief, te lichte hoorndelen, geen flankbestreping enz. Alles wat tot nu toe besproken is (kenmerken en fouten) moeten we eigenlijk alleen zien voor de tentoonstellingsvogels. We hebben het al vaak gezegd, maar tentoonstellingsvogels zijn niet altijd kweekvogels en vogels die we voor de kweek heel goed kunnen gebruiken hoeven helemaal geen showvogels te zijn. Sterker nog, twee vogels die op een tentoonstelling zeker niet aan bod zullen komen, kunnen voor de kweek zeer waardevol zijn. Wat bijvoorbeeld te zeggen van een intensief groen popje en een groene, matig schimmel man. De pop zal gestraft worden vanwege het bruin in de rug, matte kleur. De man is vaak veel te intensief en hier al zeker vanwege de matige schimmelwerking. Beide vogels zullen met 85, 86, 87 punten hoog scoren. Willen we daar mee kweken? Als deze vogels een goede bestreping hebben, donkere hoorndelen en een goede flankbestreping zijn het ideale kweekvogels. Voor de kweek gelden dus heel andere eisen dan voor de ideale showvogel. Als we onze kweekparen gaan uitzoeken is het eerste waar we op moeten letten dat we de vogels met eenzelfde bijkleur zeker bij elkaar houden en geen vogels met verschillende bijkleur aan elkaar paren. Een uitzondering daarop moet gemaakt worden voor de blauwe vogels met de dominant witte bijkleur. We weten dat een dubbele dominant witfactor

Tekst: L. Meulemans en Th. Bruynaers
Foto's: Dennis Avon

dodelijk kan zijn (lethaliteit). Het is in dat geval aan te raden naar de groene te gaan. Dat zullen we ook tegenkomen bij de andere series als het om vogels met de witte bijkleur gaat. Het is echter zeker niet zo dat we geen blauw x blauw mogen paren. Zeker wel. Het risico van dode vogels is dan wel aanwezig, hetzij in de vorm van afsterven van de eitjes, hetzij in een vroeg stadium sterven van jongen. Als je met kwekers praat die met deze kleurslagen kweken, heel speciaal de vetstof dominant witte, zullen zij volhouden dat dit de beste kweekparen zullen zijn en de kans op kwaliteit goede vogels het grootste zal zijn. Zij nemen de lethaal factor voor lief. Het blijkt in de praktijk allemaal best mee te vallen. Zelf proberen geeft zekerheid.

Wat zijn nu goede kweekparen in deze serie?

1) Man goudgroen x pop groen

Dit is waarschijnlijk de meest toegepaste paring die de minste risico's met zich meebrengt en toch goede resultaten kan en zal geven als gelet wordt op een aantal zaken:

- man vol intensief zonder spoortje schimmel.
- pop zo weinig mogelijk bruin.

Goudgroen

- beide moeten zo donker mogelijke hoorndelen hebben.
- beide zo donker mogelijke vleugel- en staartpennen.
- man moet de hooggele bijkleur hebben.
- verder moeten beide aan de eisen die aan elke vogel gesteld worden, voldoen: grootte, vorm, houding, conditie enz. Willen we echt de goudgroene kweken dan zoeken we een groene pop met een zo hoog mogelijk gele bijkleur.

Bij deze paring maakt het in principe niet uit welke vogel, man of pop, goudgroen en welke groen is. Bij goudgroene man x groene pop kweken we als het ware twee tentoonstellingsvogels aan elkaar. Als we een groene man paren aan een goudgroene pop hebben we juist te maken met twee vogels die het op de tentoonstelling niet zullen halen, zoals reeds eerder gemeld. Toch kan dat een zeer goed kweekpaar zijn. Natuurlijk speelt ook de afstamming van de vogels een belangrijke rol. Uw kweekadministratie geeft u daarover informatie. Heel belangrijk is te weten of uw vogels wel fokzuiver zijn. Voor deze poppen weten we dat wat betreft de groene kleur. Aan de man kunnen we dat aan de buitenkant niet zien. Die zou bijvoorbeeld agaat verervend kunnen zijn. Dat is een zaak die we in de gaten moeten houden.

2) Man goudgroen vol intensief X pop goudgroen, matig intensief, fijne bestreping en zo weinig mogelijk bruin.
Rugbestreping: fijn X niet te grof
Flankbestreping: fijn X grof
Hoorndelen: zo donker mogelijk
Als in dit geval de pop ook nog een hooggele bijkleur bezit is de kans op goudgroene aanmerkelijk groter dan bij de eerste paring. In dit laatste geval kunnen we niet onbepaald doorkweken, omdat de vogels te kort bevederd zullen worden als we bijvoorbeeld in lijnenteelt zouden kweken. Dat moet goed in de gaten gehouden worden.

We hebben in het bovenstaande de goudgroene vogels genomen, maar hetzelfde geldt voor de blauwe en de oranje-rood brons. Bij de blauwe is het wel eens nodig over groen te kweken vanwege de lethaalfactor van dominant wit. Heel algemeen kan afgesloten worden met op te merken dat we bij het uitzoeken van fokparen vogels moeten zoeken die elkaar zo veel mogelijk aanvullen. Wat de een teveel heeft mag de ander wat minder hebben, zodat ze samen het ideaalbeeld zo goed mogelijk benaderen.